

Devre : XI

İçtima : 3

S. SAYISI : 1

Sigorta şirketlerinin murakabesi hakkında kanun lâyihası ve Ticaret ve Adliye encümenleri mazbataları (1/120)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 13/4062

15 . XII . 1955

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Sigorta şirketlerinin murakabesi hakkında İktisat ve Ticaret Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 29 . XI . 1955 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Sigorta Şirketlerinin Devlete Karşı Hukuki Münasebetlerini Tanzim Eden Sigorta Şirketlerinin Teftiş ve Murakabesi hakkındaki 1149 sayılı Kanun 31 . VII . 1927 tarihinde yürürlüğe girmiş, 20 . V . 1938 tarihinde kabul edilen 3392 numaralı Kanunla sözü geçen kanunun bazı maddeleri değiştirilmiş ve yeni bazı hükümler eklenmiştir. Milli ekonomide içtimai emniyet ve tasarruf faktörü olarak memleket sigortacılığının gerek halen vâsıl olduğu terakki ve inkişaf merhalesi itibarıyla, gerek gelecekte beklenen hamlelerin tahakkukunu temin bakımından 1149 ve 3392 numaralı kanunlar hükümleri icap ve ihtiyaçları karşılamaz hale gelmiştir. Bu sebeple, hem yabancı mevzuat ve ilmî görüş ve mütalâaların, hem de yapılan tatbikat ve edinilen tecrübelerin ışığı altında murakabe mevzuatımızın esaslı bir revizyona tâbi tutulması iktiza eylemiştir.

Mevcut sigorta murakabe mevzuatımızın bu revizyonunda,

a) Sigorta akitlerinin iltihak veya iştirak akdi (acte de convention) karakteri göz önünde tutularak sigorta akdinin tekemmülünde terazi tarafeynin mümkün merteye tam ve kâmil tecellisini teminen sigortalıların bu sahadaki bilgisizlik ve tecrübesizlikten gelen zarflarını telâfiye çalışmak,

b) - Sigortacılıkla iştigal edecek şirket ve müesseseleri istikbale muzaf sigorta taahhütleri noktasından, sigortalıların hak ve menfaatlerini koruyacak malî ve teknik emniyet şartları ile teçhiz eylemek,

Gibi iki gayeye teveccüh edilmiştir.

Birinci gayeyi istihdaf etmek üzere, sigortacılık faaliyetinde bulunabilmek için vekâletçe itası, muayyen şartlara bağlanmış olan mütekaddim ruhsatname istihsali usulüne, acentelik tâyinlerinde tes-eil ve ilân merasimine poliçe umumi şartlarının kaideten vekâletçe tasdikine, kanunla müesses tarife rejimine sadık kalınmış, sigortalılar arasında seyyanen muamele tatbikini sağlamak için risturn ve iskonto memnuiyeti konulmuş, yerli ve yabancı bütün sigorta şirketlerinin tip bilânço, kâr ve zarar hesaplarını neşir ve ilân mecburiyetine tâbi kılınması ihdas edilmiştir.

İkinci gayeyi istihdaf etmek üzere de, ödenmiş asgari sermaye, sabit ve mütehavvil teminat tesisi, bunların ancak muayyen plâsman nevelerine yatırılması ve teminat karşılıklarının blokajı prensiplerini muhafaza ve iflâs ve tasfiye hallerine takaddüm etmek üzere önleyici tedbirler (mesures preventives) cümlesinden olarak ıslah tedbirleri hakkında yeni hükümler vaz'edilmiş, ödenmiş asgari serma-

ye ve teminat miktarları günün konjonktür şartlarına göre ayarlanarak artırılmış ve gerekli görülen cari sigortalar prim ihtiyatlarını asgari miktarları kanunla tâyin ve teyidedilmiştir.

İslah tedbirlerinden maksat malî ve teknik durumu ve işlerinin gidişi endişe verecek her hangi bir sigorta şirketinde kanuni tasfiye safhasına geçilmeden önce sigorta emniyetini ve sigortalıların hak ve menfaatlerini korumak ve aynı zamanda tasfiye veya iflâsın âmme vicdanı üzerinde hâsıl edeceği menfi tesirlerden kaçınmaktır.

Öte yandan, çeşitli sigorta faaliyetlerini teşkilâtlandırmak mülâhazası ile sigorta tetkik kurulu adı altında memleket sigortacılığının yüksek sevk ve idaresine tallûk eden mevzularda vekâlete bağlı nihai bir istişare kademesi vücuda getirilmiş, mer'i tarifelere ıslah ve istikmal yolundan mat-lup elâstikiyet ve seyyaliyeti kazandırmak maksadıyla tarife komitelerinin kurulmasına mütadair yeni hükümler sevk edilmiş, ayrıca meslekî disiplin ve tesanüde medar olacağı düşüncesiyle sigor-ta şirketleri meslek cemiyetleri, prodüktörler ile hasar eksperlerinin çalışma şekil ve şartlarının nizamname ile tâyini derpiş olunmuştur.

Yeni kanunun kuvvei tatbikiyesini sağlayacak olan cezai müeyyidelerinin, müphem ve umumi mahiyette hükümlerle değil, mevzu ahkâmdan her birisine karşı işlenecek muhalefet hareketleri-nin suç ve redadet derecesi ayrı ayrı takdir ve tâyin edilerek her suçun redadet derecesiyle mütena-sibolarak ayrı ayrı cezai müeyyideler sevki lüzumlu görülmüş, cezanın mütefavit olması esasına istinadedilmek suretiyle şahsi ve idari cezaların içtima edebilmesi kabul olunmuştur. Cezai müeyyi-deler, Adliye Vekâleti Ceza İşleri U. Md. lüğünden bir mütehassısın iştirakiyle, mevcut mevzuat göz önünde tutularak hazırlanmıştır. Emniyet şartlarını ihlâl eden suçlara ait cezaların ağırlaştırıl-masına bilhassa itina gösterilmiştir.

Bu suretle hazırlanan sigorta şirketlerinin murakabesi hakkındaki yeni kanuna nazaran, 1149 numaralı Kanunun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19 ve 23 nü; 3392 numaralı Ka-nunun 6, 7, 8, 9, 10, 11, ve 13 nü maddeleri tadile uğramış; 1149 sayılı Kanunun 7, 13, 20, 22 ve 24 nü maddeleriyle, 3392 numaralı Kanunun 2, 12 ve 15 nei maddeleri kaldırılmış, yalnız 3392 nume-ralı Kanunun 14 nü maddesi aynen ipka edilmiş ve yeni tasarımın 1, 6, 20, 21, 22, 23, 27, 34, 35, 36, ve 38 nei maddeleri yeni maddeler olarak ihdas ve ilâve edilmiştir.

Tadil edilen, ilâve olunan, kaldırılan ve muhafaza edilen madde grupmanları itibariyle ilişik mukayeseli tabloda maddelerin tadil, ilâve, ilga ve muhafaza sebepleri açıklanmıştır.

Ana hatları itibariyle arz ve izah olunan yeni sigorta murakabe kanununun tasarısı kabul bu-yurulduğu takdirde, sigorta murakabe mevzuatımız tekâmül yolunda yeni bir adım daha atmış olacaktır. Malî ve iktisadi gelişmelerle birlikte yürümesi lâzımgelen ticari faaliyetlerimizin koruyucu ve teşvikçisi bulunan, millî servetleri heba olmaktan kurtarmak imkânlarını sağlayan sigorta-çılığımızın ileri memleketlerdeki inkişâflarla mütenezarın gelişmesini ve kuvvetlenmesini temin edecek hükümleri ihtiva eden bu kanunun yüksek tasvip ve kabulünüze mazhar olacağından emin bulunmaktayız.

Tadil edilen maddeler

1149 sayılı Kanunun (1) nei maddesi kar-sılığı, tasarımın sigorta muameleleri yapabile-cek şirket ve müesseselere dair (2) nei maddesi-dir.

Anonim şirketler haricinde eshama mün-kasim şirket olarak yalnız komandit şirketler kaldığı cihetle, bu şirketler sigortalılar huku-kunu sıyanet noktasından kâfi derecede salâ-betli görülmediğinden, sigorta muameleleri ya-pabilecek olanlar, anonim şirketlerle, mütualite esasına göre kurulmuş şirketlere inhisar etti-rilmiştir.

Hususi kanunlarla kurulan sosyal sigorta müesseselerine bu kanun hükümlerinin tatbik edilmeyeceğine dair bir fıkra ilâve olunmuştur.

1149 sayılı Kanunun (2) nci maddesi karşılığı, tasarıda Türk şirketlerine ruhsat verilmesinde aranan şartlara dair 3 ncü madde ile. ecnebi şirketlerine ruhsat verilmesinde aranan şartlara dair (4) ncü maddedir.

1149 sayılı Kanunun (4) ncü maddesi ile aynı mevzu ile ilgili 3392 sayılı Kanunun (7) nci maddesi karşılığı, tasarıda umumi vekillere dair (7) nci madde ile umumi vekâletnamelerin şumulüne dair (8) nci maddedir.

1149 sayılı Kanun (5) nci maddesi karşılığı tasarıda sigorta şirketleri meslek cemiyetlerine dair (37) nci maddedir.

1149 sayılı Kanunun (6) nci maddesi karşılığı, tasarıda değişikliklerin bildirilmesine dair (10) ncü madde ile, yabancı şirketler merkezine ait değişikliklerin bildirilmesine dair (30) ncü maddedir.

1149 sayılı Kanunun (8) nci maddesi karşılığı, tasarıda istihsal teşkilâtına ait (9) ncü maddedir.

1149 sayılı Kanunun, 3392 sayılı Kanunun 1 nci maddesiyle muaddel 9 ncü maddesi karşılığı, yeni tasarıda sabit ve mütehavvil teminata mütedair (12) nci maddedir.

1149 sayılı Kanunun (2) nci maddesinin 3 No. lu fıkrasındaki (100 000) liralık tediye edilmiş asgari sermaye şartı tasarının (2) nci maddesinde (500 000) liraya çıkarılmıştır.

Şimdiye kadar talimatname metninde yer alan cari sigortalar prim ihtiyatları asgari nispetlerine, tasarının (3) ncü maddesinde yer vermiştir. Tasarının (4) ncü maddesi ile getirilen yenilik, Türkiye'de çalışacak ecnebi şirketlerin kendi memleketlerinde en az on sene den beri icrayi faaliyette olması ve bu suretle beynelmîlel piyasada yerleşmiş, teknik ve malî tecrübe mehenginden geçmiş olmasıdır.

Tasarının (8) nci maddesi ise umumi vekillerin tam salâhiyet ve istiklâle sahibolmalarını istihdaf eylemektedir.

Tasarı metni cemiyetlerin taaddüdü imkânına sarahat vermiş, tarife tanzimi mevzuu tasarının Sigorta Tetkik Kuruluna dair (34) ncü maddesine alınmıştır.

1149 sayılı Kanunun (6) nci maddesi hükmünün tasarının (30) ncü maddesinde muhafaza edilmesine ilâveten, tasarının (10) ncü maddesi hükmü ile bu bildirme mükellefiyeti tasarının 3, 4, 7, 8 ve 9 ncü maddeleri mevzularına da teşmil edilmiştir.

1149 sayılı Kanunun 8 nci maddesindeki ecnebi şirketler Türkiye vekili umumilerinin, Türkiye'de açacakları şube ve acenteliklere inhisar eden tescil ve ilân mükellefiyeti, tasarının 9 ncü maddesi ile Türk kanunlarına göre kurulmuş sigorta şirketlerine de teşmil edilmiştir.

Tasarıda evvel emirde, sigorta şirketlerinin sigortalılarına vâkı taahhütlerine karşılık tefrik ve tesis edecekleri teminat miktarları umumiyetle artırılmıştır.

a) Sabit teminat miktarı dört branş için halen 150 000 Türk lirası iken 225 000 Türk lirasına iblâğ edilmiştir.

b) Mütehavvil teminata gelince, mer'î sistem, hayat branşı hariç, diğer branşlarda gelir ve gider farkına müstenidolduğu cihetle, gideri çok olandan az ve az olandan çok teminat istenmesi gibi gayritabiî ve gayrimüstakar ve ekseriya istihdaf edilen gayeye zit bir netice vermekte idi. Tasarıda, istihsal olunan prim tutarı mütehavvil teminat matrahı intihabedilmekle ve bu gayritabiîlik ıslah edilmiş, bu suretle tefrik ve

1149 sayılı Kanunun, 3392 sayılı Kanunun 1 nci maddesiyle muaddel 10 ncu maddesi karşılığı, yeni tasarıda teminat akçelerinin yatırılma neveleri hakkındaki 15 nci maddesi, teminat akçeleri karşılığı menkul kıymetlerin blokajı hakkındaki 16 nci maddesi ve teminat akçeleri karşılığı gayrimenkullerin blokajına mütedair 17 nci maddesidir.

3392 sayılı Kanunun 3 ncu maddesi karşılığı tasarıda teminat karşılıklarının tesis ve tevzini hakkındaki 13 ncu maddededir.

3392 sayılı Kanunun 4 ncu maddesi karşılığı, tasarıda riyazi ihtiyatların serbest bırakılmasına dair 18 nci maddedir.

1149 sayılı Kanunun (11) nci maddesi ile aynı mevzu ile ilgili 3392 sayılı Kanunun 5 nci maddesi karşılığı, tasarıda teminat akçelerinin kullanılması hakkındaki 14 ncu maddededir.

tesis edilecek mütehavvil teminat miktarı fiili neticeleri itibariyle ehemmiyetli surette de artırılmış bulunmaktadır. Ayrıca İktisat ve Ticaret Vekâleti sigortalıların haklarını korumak için lüzum gördüğü hallerde, mütehavvil teminat nispetini bir misline kadar artırabilir.

Tasarının 15 nci maddesi ipotek gösterilecek gayrimenkullerin (hakiki kıymetinin % 50 sı) yerine, (muhammen satış kıymetlerinin % 50 sini) almıştır.

Tasarının 16 nci maddesi menkul kıymetlerin blokajında (bankaya tevdi edildikleri tarihe takaddüm eden günün vasati borsa kuru) yerine (bankaya tevdi edildikleri tarihe takaddüm eden son muamele gününün ve mütaakiben Haziran ve Aralık aylarının sonunda son muamele gününün borsa kapanış fiyatları) nı nazarı itibara almıştır.

Tasarının 17 nci maddesinde gayrimenkullerin blokajında vekâlet lehine tesis edileceği ipotegün birinci derece ve sırada olması şart koşmuş ve teminat gösterilecek gayrimenkullerden takdir olunan kıymetlerin ancak % 80 ninin karşılık olarak gösterilebileceği tasrih olunmuştur. Mevcut maddenin son fıkrasını teşkil eden (e-nebi sigorta şirketlerinin gayrimenkul emvale tasarrufları hakkındaki ahdi hükümler kemakân bakidir) hükmü zait görülmüştür.

Tasarı metni, 3392 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinde, hayat riyazi ihtiyat akçelerine mütedair olarak vaz'edilen hükmü, bütün mütehavvil teminata teşmil eylemiş ve bilmukabele karşılıkların tesisine ait 4 aylık mehil 5 aya iblâğ edilmiştir. Buna mukabil noksanın ikmaline ait iki aylık âzami mehil, vekâletin takdiriyle temdid edilebilmek imkânı kabul edilmek suretiyle bir aya indirilmiştir.

Tasarı, hesap senesi içinde riyazi ihtiyatlarından yapılabilecek deblokajı takdirî değil, brans tediyatının tahsilâtını tecavüz etmesi gibi objektif bir kayıt ve şarta bağlamıştır.

3392 sayılı Kanunun 5 nci maddesi ile hayat riyazi ihtiyatları için vaz'edilmiş olan prensip, bilûmum teminat akçelerine teşmil edilerek her teminat akçesinin ilk önce, yani birinci derecede, tesis edildiği brans taahhüdâtının ifasına tahsis edileceği kabul ve tasrih edilmiştir. 1149 sayılı Kanunun 11 nci maddesindeki tasfiye ve iflâs

1149 sayılı Kanununun 12 nci maddesi karşılığı, tasarıda tip bilanço ve kâr ve zarar hesapları neşir ve ilân mükellefiyetine dair 40 nci maddededir.

1149 sayılı Kanununun 15 nci maddesi karşılığı, tasarıda murakabe teşkilâtı ve aidat hakkındaki 31 nci, faaliyet raporu hakkındaki 32 nci ile malûmat verilmesi ile ibraz mükellefiyeti hakkındaki 33 nci maddededir.

1149 sayılı Kanununun 16 nci maddesi karşılığı, tasarıda umumi şartlarla tarife talimatı hakkındaki 28 nci madde ile muvakkat madde 3 tür.

1149 sayılı Kanununun 17 nci maddesi, tasarıda risturn ve iskonto memnuiyeti hakkındaki 26 nci maddeye tekabül etmektedir.

muamelâtına ait hüküm, tasarının tasfiye ve iflâs merasimi hakkındaki 23 nci maddesinde derpiş olunmuştur.

Mer'î kanun maddesi, bilançolarla kâr ve zarar hesaplarının vekâlete gönderilmesini ve hayat sigorta şirketlerinin buna ilâveten bir müfredat cetveli vermelerini âmirdir. Tasarı metni mevcut mükellefiyeti tevsi ederek neşir ve ilân mecburiyeti vaz'etmiştir. Ayrıca Umumi Heyetin tasdikine arz edilecek, vekâlete gönderilecek ve gazetelerle neşir ve ilân edilecek bilançolar ve kâr ve zarar hesaplarının vekâletçe tesbit edilecek formüllere uygun olmasını da şart koşmuştur. Ecnabi sigorta şirketlerine ait mecburiyet ise yalnız Türkiye muamelâtına ihisar ettirilmemiş, merkezlerine ait bilanço ve kâr ve zarar hesaplarının vekâlete itası ile neşir ve ilânına da gâmil tutulmuştur. Bundan maksat da, âmmenin sigortasını emniyet edeceği şirketlerin durumlarını bilmesi ve faaliyet seyirlerini takibedebilmesidir.

Tasarı sigorta şirketlerinin murakabesini nütahassis bir organa bırakmayı daha isabetli görmüş ve bu maksatla yeni bir murakabe organı ihdas etmiştir.

Tasarının faaliyet raporu hakkındaki 32 nci maddesi bu sahada mevcut neşriyat boşluğunu mehmaemken doldurmaya ve üzerinde ilmî araştırmalara medar olacağı gibi organın çalışmaları konusunda aleniyet de sağhyacaktır.

Tasarı, umumi şartların ve tarife talimatının vekâletçe tanzim veya tasdik edilmesini aramıştır. Bundan maksat da, bir iltihak veya iştirak akdi (Acte de convention) sayılan sigorta akdinde sigortalıları bilgisizlikleri ve tecrübesizlikleri ile başbaşa bırakmayıp, onların bu noktadan mevcut zayıflarını telâfi suretiyle terazi tarafeynde zayıf tarafın iradesini takviye etmektir.

Sigortalılar arasında seyyanen muamele yapılmasını ve sigorta şirketlerinin malî bünyeelerinin aşırı rekabet yüzünden bozulmamasını ve sigorta şirketlerinin daima istikbale muzaf olan taahhütlerini karşılamakta zayıf uğramalarını temin zımında, sabit tarife esasının tarsini sigortaya karşı emniyet ve itimadın sigortalılar ve tâbiri diğerle âmme nezdinde, matlup derecede teessüs ve taammümü bakımından lüzumlu mütalâa edilmiştir.

1149 sayılı Kanunun 18 nci maddesi ile aynı mevzu ile ilgili 3392 sayılı Kanunun 6 nci maddesi karşılığı, tasarıda Türkiye'de yaptırılması mecburi sigortalar hakkındaki 29 ncu maddedir.

1149 sayılı Kanunun 19 ncu maddesi karşılığı, tasarıda prodüktörler hakkındaki 38 nci madde ile eksperler hakkındaki 39 ncu maddedir.

3392 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi karşılığı, tasarıda istihkak sahiplerince aranmayan paralara dair 19 ncu maddedir.

3392 sayılı Kanunun 8 nci maddesi karşılığı, tasarıda iflâs halinde hayat portföyünün devri ve teminat akçelerinin itması hakkındaki 24 ncu maddedir.

3392 sayılı Kanunun 15 nci maddesi karşılığı, tasarıda cezai müeyyideler başlığı altında 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57 nci maddelerdir.

3392 sayılı Kanunun 11 nci maddesi karşılığı, tasarıda 45 nci maddedir.

3392 sayılı Kanunun 13 ncu maddesi karşılığı, tasarıda 45 ve 46 nci maddelerdir.

1149 sayılı Kanunun 23 ncu maddesi karşılığı, tasarıda memurların Türklerden olması hakkındaki 41 nci maddedir.

Mer'i maddede Türkiye'de yaptırılması mecburi olan ve olmayan sigortalar tadat suretiyle zikredilmiş, tasarı metninde ise önce ve alehltlak mecburilik prensibi kabul olunmuş ve tadat cihetine istisna hükmünde gidilmiştir.

Tasarıda gözetilen gaye prodüktörleri ve eksperleri matlup evsaf ve kalitede meslek adamları görmek ve daha ziyade bir meslek disiplini tesis etmektir.

Tasarı metninde, istihkak sahiplerince aranmayan paraları «Tazminat, prim iadeleri ve sair eden mütevellit paralar» suretinde vuzuh verilme istenmiş, muhafaza külfeti dolayısıyla faiz şartı aranmamıştır.

Tasarı metni mevcut hükme ilâveten mütehavvil teminat akçeleri, devir anında müdevver portföy taahhütlerini karşılamadığı takdirde, farkın devreden şirketin hayat branşı sabit teminatından tamamlanacağını âmir bulunmaktadır.

Tasarıda umumi ve alehltlak cezai müeyyide tâynini usulü terk edilerek kanuna muhalefet hareketlerinden her birinin teşkil ettiği suç derecesiyle mütenasip ceza müeyyideleri konulmuştur. 1149 numaralı Kanunun 18 ve 19 ve 22 nci maddelerinde derpiş edilmiş olan hükümlerin cezai müeyyideleri aynı maddeler metninde yer almış bulunduğu halde, tasarıda sözü geçen müeyyide hükümlerinin mütenazarı müeyyideler, tasarıda cezai müeyyideler meyanında müstakil olarak 50 ile 53 ve 45 ile 46 nci maddelerde zikredilmiş ve umumiyetle cezalar ağırlaştırılmıştır.

Mevcut 3392 sayılı Kanunun 11 nci maddesi yalnız riyazi ihtiyatların kasten yanlış hesabına maksur olduğu halde, tasarı metni bu suç bütünü teminat akçelerine şâmil bir vüsat ile nazarı itibara almış ve cezai müeyyideyi de şiddetlendirmiştir.

45 nci madde şahsi, 46 nci madde idari ve inzibati cezayı derpiş etmektedir.

Tasarının 41 nci maddesi hemen aynen 23 ncu maddeye tekabül etmektedir.

İlâve edilen maddeler

Tasarıda (kanunun şumulüne) dair birinci madde.

Tasarıda ecebi şirketler için mütekabiliyet esaslarına dair 6 nci madde.

Tasarıda sigorta tetkik kurulu matlabını taşıyan 34 ncü madde.

Tasarıda tarife komiteleri matlabını taşıyan 35 nci madde.

Tasarıda tetkik kurulu ve tarife komitesi Talimatnamesine mütedair 36 nci madde.

Tasarıda âzami komisyon hadleri ve ödeme mehilleri hakkındaki 27 nci madde.

Tedviri usulü icabı olarak mütalâa edilmiştir.

1149 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 3 No. lu fıkrasında derpiş edilen mütekabiliyet prensipi, nazari sahada bırakılmayıp amelî ve tatbiki bir kıymet ifade etmek üzere vekâlete salâhiyet tanımayı mutazammındır.

Şimdiye kadar talimatnamede derpiş edilen sigorta sahasında Vekâletin en yüksek istişare organını teşkil edecek olan heyete kanuni bir hüviyet vermek maksadı istihdaf edilmiştir. Heyetin tarzi terekübü, sigortada alâkası bulunan tarafların ahenkli bir surette temsili ve ilmin ışığından istifade edilmesi fikirlerine dayanmaktadır.

Günün icap ve ihtiyaçlarına göre tarifele- rin boşluklarını doldurmak, gereken ıslah ve istikmalleri yapabilmek ve bu sayede tarife rejimimize muhtacolduğu elâstikiyet ve salâhiyeti kazandırmak gayesine mâtuftur.

Arz ettikleri hususiyet ve ehemmiyete bina- en Tetkik Kurulu ve tarife komiteleri hakkın- da hususi bir talimatname derpiş etmektedir.

Bu madde ile buna müteferri muvakkat 2 nci madde, ristürn ve iskonto memnuiyetine mütedair tasarının 26 nci maddesine mesnet teşkil eden mülâhazalarla yakından alâkalı olup, sigorta şirketlerinin aşırı veya gayrimeşru rekabetle malî durumlarının tehlikelerden korunması gayesine mâtuftur.

Sigorta istihsal maliyetlerini mâkul seviye- de tutabilmek maksadiyledir ki, şimdiye kadar tarife talimatları ile frenlenebilmek istendiği halde kanuni mesnedinin taşıdığı zayıf dolayısıyla tatbikine muvaffakiyet elvermiyen ve tef- tiş ve murakabe cihazını da müşkülâta uğratan bu müzmin derdin istihsal organlarına verilecek komisyonların kanun hükmü ile tahdidi ve muvazaa yollarının seddi suretiyle halli ve mez- kûr hükmün prim borçlarına ait ödeme mehillerinin genişletilmesi dolayısıyla tesirsiz (Ca- due) hale getirilmemesi nazarı itibara alınmıştır.

Memleket sigortacılığının hayati meselesini teşkil eden tahdit hükmünün tam ve kâmil ola- rak tatbikini sağhyabilmek ihtiyacı ile de mu- vakkat ikinci maddenin sevkine ihtiyaç hâsıl ol- muştur.

Tasarının ıslah tedbirlerine mütaallik 20, tasfiyeye mütaallik 21, iflâsta vekâletin muvafakatini istihsal şartına ait 22, tasfiye ve iflâs merasimine ait 23 ve portföy devirlerine ait 25 nci maddeleri.

Tasarının müteferrik hükümler meyanında ki 60 nci maddesi.

Esas itibariyle ilâve hükümlerdendir. Ancak, 1149 sayılı Kanununun 11 nci maddesinde tasfiye ve iflâs merasimine ait hususi bir temas ve işaret mevcuttur. Islah tedbirlerine ait 20 nci madde bir tedavi (Curatif) değil, önleme (Préventif) tedbiri mülâhaza edilmiş ve bir emniyet müessesesinin iflâsından doğabilecek çok kötü menfi tesirlere mahal verilmemesi gayesi gözetilmiştir. 21 nci madde ile tasfiye iflâsa takdim edilmiş ve (22 nci madde ile) iflâs kararı vekâletin muvafakatine bağlanmıştır. Ve yine aynı düşünce ile 25 nci maddede vekâletin mütekaddim tasvip ve muvafakati aranmakla beraber portföy devirlerine imkân ve mesağ bırakılmıştır.

Munhasıran reasürans muamelâtı ile işgal eden şirketlerin Murakabe Kanununun hangi hükümlerine tâbi olacağını tasrih etmektedir.

Kaldırılan maddeler

1149 sayılı Kanununun 7 nci maddesi

3392 sayılı Kanununun 2 nci maddesi.

1149 sayılı Kanununun 3392 sayılı Kanununun birinci maddesiyle muaddel 13 nci maddesi hükmü.

1149 sayılı Kanununun mukabil sigorta şirketlerine ruhsatname verilmesinde aranacak şartlara dair 20 nci maddesi.

3392 sayılı Kanununun 15 nci maddesi.

1149 sayılı Kanununun 22 nci maddesi.

1149 sayılı Kanununun 29 nci maddesi.

Ahkâmı umumiye ile esasen mahlûl görülmüş olmakla kaldırılmıştır.

Mevzubahis hayat riyazi ihtiyat akçelerinin mütehavvil teminat akçeleri meyanına alınması hasebiyle (tasarı madde 12) ayrı ve müstakil bir madde teşkil etmesine ihtiyaç kalmamıştır.

Tasarıda tip bilanço ve kâr ve zarar hesapları neşir ve ilân mükellefiyeti hakkındaki 40 nci madde hükmü ile birleştirildiğinden müstakil madde olmaktan çıkmıştır.

Bu hususlar tasarının 2 nci maddesinin son fıkrası ile nizamname mevzuu yapılmakla kaldırılmıştır.

Cezai müeyyideler tasarıda daha şümüllü tertiplenmiş olmakla kaldırılmıştır.

Birinci fıkrası muvakkat mevzuu olmak ve ikinci fıkrası cezai müeyyideler meyanında hükümlendirilmiş bulunmakla kaldırılmıştır.

İlga maddesi olmakla yeni tasarıda tekrarına ihtiyaç kalmamıştır.

Aynen muhafaza edilen maddeler

3392 numaralı Kanununun 14 nci maddesi yeni tasarıda 58 nci madde olarak aynen ipka olunmuştur.

T. B. M. M.

Ticaret Encümeni

Esas No. 1/120

Karar No. 22

25 . VI . 1958

Yüksek Reisliğe

Sigorta Şirketlerinin murakabesi hakkında **kanun lâyihası Hükümet temsilcilerinin** iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere olundu :

Hükümetin esbabı mucibesinde serd ettiği hususlar ve Hükümet temsilcilerinin vermiş olduğu izahat tatminkâr bulunduğundan lâyihasının maddelerine geçildi.

Kanunun şumulüne aidolan lâyihasının 1 nci maddesinin, esbabı mucibe lâyihası ile Hükümet temsilcilerinin verdiği izahat göz önünde tutulmak suretiyle risturn ve iskonto memuriyetinin şirketlerden maada şirket istihsal organlarına da teşmil edilmiş olduğu nazarı itibara alınarak murakabenin şumulüne ithal edilmek üzere (İstihsal organlarının) da metne ilâvesi uygun görülmüş ve tasarıda ona göre değişiklik yapılmıştır.

Sigorta muameleleri yapabilecek şirket ve müesseselere ait tasarının 2 nci maddesinde kooperatif esasına göre kurulacak karşılıklı «Mütüel» sigorta şirketlerinde, anonim şirketlerdeki en az sermaye yerine ortak adedinin asgari bir miktar ile tesbiti ve rizikonun da aynı şekilde asgari bir kesreti bulunması uygun görüldüğünden ortak adedi (100 kişiden az olmamak üzere karşılıklı sigorta «Mütüalite» esasına göre kurulacak şirketler) şeklinde değişiklik yapılması muvafık görülmüştür. Yine aynı maddede (Bu şirketler tarafından tarifelerde yapılacak ayarlamalar Ticaret Vekâletince tesbit olunur.) ibaresi konulması mütüel şirketlerin daima değişen tarifeleri ve kâr tevzi durumları nazarı itibara alınmak suretiyle bu hususların murakabe dışı kalmaması için tasarıya ithali uygun görülmüştür.

3 nci maddenin (C) bendinden yalnız ferdi hayat sigortalarına ait fennî teşkilât beyannamesi verileceği mânası çıkmakta olduğundan, bunun grup sigortalarına da teşmilini temin maksadiyle (Ferdî ve kolektif) ibareleri ilâve edilmiş ve ayrıca tarife pirim formül (Ve cet-

vellerinin) de istenilmesi uygun görülerek gerekli ilâve yapılmıştır. Bundan başka rant ve kapital sigortalarına ait muallâk tazminat formüllerinin de teknik bakımdan istenilmesi uygun görülerek madde metnine (Muallâk hasar) kelimesi de ilâve edilmiştir. Aynı maddenin (D) fıkrasına şirketlerin kendi uhdelerinde saklı yacakları riziko miktarının ve bunun tevzi durumunun vekâlete bildirilmesi bünyelerinin teknik kontrolü bakımından uygun görüldüğünden (İştigal edilen her bransa ait konservasyon hadlerini gösterir tablolar) ın ibrazı lüzumlu addedilmiş ve aynı zamanda maddeye teşkilâtî fenniye beyannamesi alınabilmesi için (Ticaret Vekâletine tevsik ederek ve bildirerek ruhsatname almaya ve bu ruhsatnameyi usulü daire-sinde tescil ve ilân ettirmeye mecburdurlar) fıkrası da ilâve edilmiştir.

Tasarının 4 ncü maddesine lüzumlu belgelerden maada şirketlerden vekâletin ruhsat verilebilmesi için diğer lüzumlu hususları da sorabilmesini teminen (ve malûmattan başka) kelimeleri ilâve edilmiştir. Aynı maddenin 4 ncü fıkrasında istenilen belgenin aidolduğu makameca verilmiş olması ibaresi (selâhiyetli makam tarafından) verilmiş olarak değiştirilmiş ve 5 nci fıkrasına (tercümeleri) kelimesi ilâve olunarak ayrıca şehbender haneleri ibaresinin (konsoloslukları) olarak tadili uygun görülmüştür. Ecnebi Şirketler mümessilleri için kanuni ikâmetgâhlarını tâyin mükellefiyeti vaz'eden 6 ncü fıkra (tebligat ve tatbikat için esas olacak kanuni ikâmetgah sayılmak üzere Türkiye Muamelât merkezlerinin adresini) şeklinde madde mühtevasına alınmıştır.

5 nci madde muhtelif branşlarda çalışan şirketlerin bir veya daha fazla branştaki faaliyetini tadil etmesi halinde yalnız o bransa ait ruhsatnamenin vekâletçe istirdadedilmesini teminen madde her branş için ayrı ayrı olmak üzere, ruhsatname verilmesi hususunda) şeklinde değiştirilmiştir.

Tasarının 6, 7 ve 8 nci maddeleri kelime değişikliği ile kabul edilmiştir.

9 ncu madde acenta tâyini keyfiyeti (umumi, hususi, tâlî veya alelîtlak) bütün acentalıklara teşmil edilmiş ve bu suretle şirket nam ve hesabına sigorta istihsalinde bulunan bu kâbil kimseler de kanunun şümulüne ithal edilmek üzere maddeye bahsolunan kelimeler derecedilmiştir. Ayrıca (iflâs etmediğinin) kelimeleri ve (mahallinde) ilân keyfiyeti de ilâve olunmuştur. İlâveten (diğer şeref ve haysiyeti muhil) suçlarla mahkûm bulunmadığının kelimeleri eklenmiştir.

10 ncu madde kelime değişikliği ile kabul edilmiştir.

Tasarının ruhsat harelarına ait 11 nci maddesi Harelar Kanununda mevcudolduğundan lüzumsuz görülerek tasaridan çıkarılmış ve yerine yabancı şirketler merkezlerine ait değişikliklerin bildirilmesine dair 30 ncu maddesinin kanunen madde muhtevalarının takibettiği sıra itibariyle getirilmesi uygun görülerek 30 ncu madde kelime değişikliği ile 11 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 12 nci maddesindeki sabit teminat akçeleri miktarları günün icaplarına göre değiştirilerek artırılmış ve hayat branşı için (75 000) kaza branşının ihtiva ettiği muhtelif riziko grupları ve kanuni mesuliyet sigortasının da bu branş içerisinde bulunduğu göz önüne alınarak teminat (100 000) liraya çıkarılmış ayrıca yukarıda tadadolunan 4 branş içine hangi sigorta nevelerinin girip hangilerinin girmeyeceğinin ise nizamname ile tâyini uygun görülerek maddeye (Ticaret Vekâletince hazırlanacak nizamnamede bu branşlardan her birine giren sigorta neveleri tadadolunur. Bu tadat dışında kalan her müstakil branş için tesisi icabeden sabit teminat (25 000) Türk lirasından ibarettir) fıkrası ilâve edilmiştir. Ayrıca bir branşta çalışmak istiyen şirketlerin gösterecekleri teminat miktarı (150 000), iki branşta çalışmak istiyen şirketlerin (200 000), üç branşta çalışmak istiyen şirketlerin gösterecekleri teminat miktarı ise (250 000) Türk lirasına iblâğ edilmiştir. Aynı maddenin 2 nci bendindeki mütehavvil teminat akçelerine ait (a) fıkrasına riyazi ihtiyat akçelerinin hesaplanmasındaki hususiyet ve uzun süreler irat vermek suretiyle devam eden sigortalının muallâk tazminat rezerv-

lerinin teknik tesisi şekli nazara alınarak, sigortalılara tevzi edilecek temettü hisseleriyle beraber teminatlar meyanında gösterilmesi uygun görülmüş ve maddeye (Riyazi ihtiyatlar balığından, hayat poliçeleri üzerine yapılmış olan ikrazlar ile riyazi ihtiyat hesabında senelik olarak nazarı itibara alınmış pirimlerin henüz vâdesi gelmemiş kısımları çıkarıldıktan sonra kalan bakıye ile hayat muallâk tazminatları ve tahakkuk etmiş temettü hisseleri yekûnudur) ibaresi ilâve olunmuştur. Ayrıca aynı fıkraya cari sene içinde akdedilmekle beraber birkaç sene evvelinden başlayan hayat sigortalılarının rezervlerinin hesap senesi sonunu beklemeksizin derhal tesis edilmesini temin edecek hükümler ilâve edilmiştir. Aynı maddenin (b) bendindeki diğer branşlara ait mütehavvil teminat akçeleri de sabit teminat akçelerinin yüzde ellisinden aşağı olmamak kaydıyla muayyen bir miktardan az olmamasını temin edecek şekle sokulmuş ve sigorta şirketlerinin tesis edecekleri teminat akçeleri aynı zamanda reassürörlerin hisselerini de ihtiva edeceğinden artık ayrıca reassürör için mütehavvil teminat istenmeyeceği tebarüz ettirilmek suretiyle maddeye (Mütehavvil teminat akçelerinin hesabında pirimlerin mütaaddit reassürörler beyninde tevzi edilmiş olması nazarı itibara alınmaz) ibaresinin ilâvesi ve eski hükmün daha vazih şekle sokulması uygun mütalâa edilmiştir. Bundan maada maddenin son fıkrasına hayat branşı hariç diğer branşlar için tesis edilmek mecburiyeti konulan mütehavvil teminat akçelerini vekâlet tezyit salâhiyeti genişletilerek tesbit edilecek miktarlara teminatın iblâğı için 6 aylık vâde tanınmış ve fıkraya (4 misline kadar arttırarak 6 ay içinde) itmam olunur ibaresi ilâve edilmiştir.

13 ncu madde kelime değişikliği ile kabul edilmiştir.

14 ncu maddenin son bendindeki zaaf hali, zaaf halini tesbitinin güçlüğü nazara alınarak 20 nci maddede derpiş edilen (Hal vâridolmanak şartıyla) şeklinde değiştirilmiştir.

Tasarının 15 nci maddesinin 1 nci bendine de (sahalara ve) ibaresi ilâve edilmek suretiyle maddeye daha büyük bir genişlik verilmiştir.

Menkul kıymetlerin blokajına ait 16 ncu maddenin bu kıymetlerin değerlendirilmesine ait ibaresi (borsadaki son muamele gününün

kapanış fiyatlarına) şeklinde tadil edilmiş ve ayrıca Ticaret Vekâletinin yalnız Haziran ve Aralık aylarında bu gibi kıymetler için gönderilecek evalüasyon cetvellerini beklemezsizin teminat olarak gönderilmiş bilûmun kıymetleri yeniden kıymet takdiri ile sigorta şirketlerinin teminatlarının her hangi bir zamandaki umumi durumunu tesbit ederek ona göre teminatın itmanını talebetmek salâhiyetini veren (Ticaret Vekâleti bloke dilen kıymetler için her zaman yeniden takdiri kıymet yaptırılmasını talebedebilir.) Bendinin ilâvesi uygun görülmüş ve ayrıca 5 nci fıkradaki tarafa tabi (kimseye) olarak değiştirilmiştir.

Teminat akçeleri karşılığı gayrimenkullerin bolâjına ait tasarrufların 17 nci maddesi gayrimenkullerin kıymet takdirinin ne şekilde yapılacağını gösterecek şekilde sokulmuştur.

18 nci madde kelime değişikliği ile kabul edilmiştir.

İstihkak sahiplerince aranmayan paralara ait 19 ncu madde bu kabîl meblâğların Cumhuriyet Merkez Bankasına tevdi tarihini göstermek üzere (takvim yılı başından itibaren) cümlesinin ilâvesiyle parti parti yapılacak tediyeler toplu olarak ödenilebilir. Şekle sokulmuş ve istihkak sahiplerince aranmayan bu paraların ayrıca Devlete intikal edeceğine ait hükmü; (Amortisman ve kredi sandığına intikal eder) şeklinde değiştirilmek suretiyle mümasil kanunlarla uygunluğu temin edilmiştir.

Tasarının 20 nci maddesindeki zarf halî ibaresi, tesbitinin güçlüğü nazara alınarak (Kâfi teminat arz etmediği) şeklinde değiştirilmiş ve ayrıca durumun ıslahı kelimesi de durumunun (Düzeltilmesini teminen) halinde tadil edilerek maddeye ayrıca bunun için Vekâletçe yapılacak muameleleri göstermek üzere;

a) Salâhiyetli şirket organ veya organlarını fevkalâde toplantıya çağırabilir,

b) Müttehavvil teminatın ikmaline mahsus mehli uzatabilir,

c) Hayat sigorta poliçelerine mütâallik ikraz ve iştirakları ve riyazi ittiyattan tediyeleri durdurabilir.

Fıkraları ilâve edilmiştir.

21 nci maddede ise Ticaret Vekâletine durumu kâfi teminat arz etmemekte devam eden şirketler hakkında tatbik olunacak hükmü göstermek üzere (Sigorta şirketleri hakkında Ti-

caret Vekâleti, yeni sigorta muamelesi yapmaktan men kararı verebileceği gibi fesihlerine hükmolünmek üzere yetkili mahkemeye de müracaat edebilir) cümlesi ilâve edilmiştir.

Hükümetin 22 nci maddesi kelime değişikliği ile kabul edilmiştir.

23 ncu maddeye tasfiye haline gelen şirketlerin istihkak sahiplerince aranmayan paraların bir Millî Bankaya (derhal) yatırılacağına dair kelime ilâve edilmiş ayrıca bu gibi şirketlerin teminat akçelerinin iadesi için ise; (Tasfiye halinde en son ilân tarihinden itibaren bir sene geçtikten sonra sabit ve müttehavvil teminat akçeleri bütün vecibelerin ifa edildiğinin tevsiki suretiyle alâkadarlara iade olunur.) hükmünün tasarıya ilâvesi uygun görülmüştür.

24 ncu madde kelime değişikliği ile kabul edilmiştir.

25 nci maddedeki, sigorta şirketleri tarafından devredilecek portföylerin yalnız bir şirkete değil (bir veya birkaç) şirkete devri uygun görülerek maddeye bu kelimeler ilâve edilmiştir.

26 nci madde aynen kabul edilmiştir.

27 nci madde kelime değişikliği ile kabul edilmiştir.

Sigortalılara aid olup muayyen bir teahhüt karşılığı sigorta şirketlerine ödenen sigorta primlerini tahsil eden Sigorta İstihsal Organlarının bu tahşilâtta dolayı mesuliyetlerini tâyin etmek üzere tasarıya yeni madde olarak 28 nci maddenin ilâvesi uygun görülmüştür.

Bir madde ilâvesiyle 29 ncu madde olan umumi şartlarla tarife talimatına ait tasarrufların 28 nci maddesinin ise matlâbına maddenin şumülü nazarı itibara alınarak (hususî) şartlar ibaresi ilâve edilmiş ve birinci fıkrası ise (Sigorta umumi ve hususî şartları ve tarifeleriyle bunlara ait talimat 35 nci maddede zikredilen tarife komitelerinin mütalâası alınmak suretiyle Ticaret Vekâletince tanzim ve tasdik olunur. Sigorta şirketleri bu şartlarla tarife ve talimatı dışında muamele yapamazlar) şekline sokulmak suretiyle daha vazih olarak tadil edilmiştir. Ayrıca son fıkradaki indelhace tabiri (ihtiyaç halinde) şekline sokulmak suretiyle değiştirilmiştir.

Tasarıda 29 ncu madde iken bir madde ilâvesiyle 30 ncu madde olan Türkiye'de yaptırılması mecburi sigortalardan Hayat Sigortalılarının ancak (Türkiye'de) yaptırılacak sigortalının Türk lirası üzerinden yaptırılması uygun

görülmek üzere maddeye (Türkiye'de) kelimesi ilâve edilmiştir.

Tasarının 30 neu maddesi 12 nei madde olarak tadil edilmiş olduğundan murakabe teşkilâtı ve aidatına ait 31 nei madde tasarıdaki madde sırasını takibetmek üzere aynen alınmış ve madde hükmü hem murakabe aidatının tahsilâtının ne şekilde yapılacağını daha vazih olarak gösterecek ve hemde murakabe kurulunda çalışacak elemanların ihtisas sahibi kimselerden olması ve gerekli vasıfları haiz kıymetli eleman teminini sağlayacak şekilde sokulması bu gibi teknik kontrollerin selâmeti bakımından zaruri görülerek maddenin alakalı kısmı (Murakabe Kurulunun masraflarına karşılık olarak sigorta şirketlerinden senelik pirim tahakkuk hakkından, iptal tenzil edildikten sonra safi primler tutarının binde üçünü geçmemek üzere aidat almır.

Murakabe aidatı iki taksitte Ticaret Vekâleti emrine tâyin edeceği bir bankada tesis edilecek fon hesabına yatırılır. Bu fondan tediye edilecek ücretler için 3656 ve 3659 sayılı Kanun hükümleri tatbik olunmaz. Her beş senede bir fonda teraküm edecek bakiye Maliye Vekâleti emrine yatırılarak bütçeye irat kaydolunur. Bu fon her hangi bir sebep ve vesile ile başka bir tarz ve maksat için kullanılamaz.) şeklinde değiştirilmiştir.

Hükümet tasarısının 32 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 33 neu maddesine (istihsal organları) kelimesi de ilâve edilerek bu kanunun murakabesi şümülüne ithal edilen istihsal organları da malûmat verme ve ibraz mükellefiyetine tâbi tutulmuş ve ayrıca bu malûmat verme mükellefiyetinden, arz etmiş olduğu hususiyet nazara alınarak (Hayat sigortalarının ve müteneffilerin isimlerinden başka) bilûmum malûmatın verileceği ve yalnız yukarda zikredilen malûmatın bundan müstesna olduğu kaydı konulmuştur.

Tasarının 34 neu maddesindeki Sigorta Teknik Kurulunun âza adedi tesbit edilmemiş olduğundan cari tatbikat göz önüne alınarak (üye sayısı 15 ten az olmamak üzere cümlesi madde metnine ilâve edilmek suretiyle gerekli tadilat yapılmış ve (a) fıkrasındaki kısımlarına ibaresi de (branşları) na olarak değiştirilmiştir.

Tasarının 35 nei maddesi olan Tarife komi-

telerine ait madde âza adedleri de nazara itibara alınmak suretiyle daha vazih şekilde sokulmuştur.

36 nei madde kelime değişikliği ile kabul edilmiştir.

Tasarının 37 nei maddesi Sigorta Şirketleri Cemiyetine ait maddesinin matlâbındaki cemiyet tâbiri hükmî şahısların cemiyet teşkil edemeyecekleri mucip sebebiyle değiştirilerek (birlik) yapılmış ve madde içerisindeki cemiyet kelimeleri de birlik olarak değiştirilmiştir. Ayrıca sigorta şirketlerini sigortacılık sahasında alınacak kararlarda müddehiden hareket etmelerini temin edebilmek ve bu endüstrinin inkişafı için yapılacak birçok hususları bütün sigorta şirketlerini benimsemesini temin zmnında (Sigorta ve Reassürans şirketlerinin bu birliğe kaydedilmesi mecburidir) hükmünün tasarıya ilâvesi uygun görülmüştür.

Tasarının 38 nei maddesinde kanunun şümülüne dâhiline giren Prodüktörün tarifi yapılarak tâbi olacakları esaslar gösterilmiş ve yukardaki 37 nei maddede serd edilen mülâhazalarla Sigorta Prodüktörlerinin bir cemiyete kaydedilmesi mecburiyeti konulmuş bulunmaktadır. Ayrıca risturun ve iskonto memnuiyeti de konulmuş bulunduğu cihetle prodüktör sıfatıyla çalışan bilûmum şahısların gerekli kontrollerin yapılabilmesi için Ticaret Vekâletince tesbit edilecek esaslara göre defter tutmaları mecburiyeti konulması uygun görülmüş ve bundan başka Sigorta Prodüktörlerinin yapacakları istihsalle mütenasip nispeti artırabilecek ve asgari miktarı 3 000 lira olan teminat akçesini sigorta şirketlerine tevdi etmeleri mecburiyeti konulması da zaruri mütalâa edilmiştir.

Tasarının 39 neu maddesinde kanunun şümülüne giren Sigorta Eksperleri tarif edilmiş bulunmaktadır.

Tip bilânço kâr ve zarar hesaplarının neşir ve ilânna aidolan 40 nei maddede ise eenebi şirketlerin Türkiye şubelerine ait muamelâtın neşir ve ilân edileceğine göstermek üzere madde metnine (Türkiye muamelâtına aidolanlarını) ibaresi ilâve edilmiştir.

Tasarının 41 nei maddesi memurların Türklere olmasına ait maddenin matlâbı memurların (Milliyeti) olarak tadil edilmiş ve memurların Türklere olmasına dair ibare (Türk vatan-

daşı) ve yabancı tebaasından ibaresi de (Yabancı devlet tabiiyetinde) olarak değiştirilmiş bulunmaktadır.

Cezalara ait tasarının 42 nci maddesinin asgari ceza miktarı, azlığı nazarı itibare alınarak 5 000 liradan 10 000 liraya çıkarılmıştır.

43 nci maddedeki cezalarında asgari ve âzami miktarları 1 000 ve 5 000 liraya kadar yükseltilmiş ve metne bir de (ağır) kelimesi ilâve edilmiştir.

Aynı mülâhazalarla 44 nci maddedeki para cezaları da 1 000 liraya kadar olan yerine 1 000 liradan 5 000 liraya yükseltilmiş bulunmaktadır.

45 nci madde tasarıdan aynen alınmıştır.

Tasarının 46 nci maddesindeki (ve 6 aydan 3 seneye kadar da yeni sigorta muamelesi yapmaktan menolunurlar.) ibareleri kaldırılarak kabul edilmiştir.

Tasarının 47 nci maddedeki metin içindeki ceza miktarları 500 ve 2 000 liraya yükseltilmiş bulunmaktadır.

Aynı şekilde değişen 48 nci madde cezai müeyyideleri şümulüne 28 nci madde ilâve edilmiş ve 1 000 liradan az olmamak üzere tesbit edilen para cezasının azlığı nazarı itibara alınarak 5 000 liradan aşağı olmamak üzere 20 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur denilerek cezanın asgari ve âzamesi tesbit edilmiştir.

49 ncu madde içerisindeki 28 nci madde, madde numaralarının değişikliği nazara alınarak 29 ncu madde olarak tashih edilmiştir. Aynı şekilde 50 nci maddedeki 29 ncu madde 30 ncu madde olarak değiştirilmiş ve Türkiye'de yaptırılacak sigorta mükellefiyetine riayet etmeyenler için (hükmolunacak para cezası tahsil olunan primin on mislinden az olamaz) denilmek suretiyle cezai müeyyidesine rağmen yüksek prim miktarının harice çıkmasını önleyecek hale getirilmiştir.

Tasarının 51 nci ve yeni 52 nci maddesine sigorta şirketlerine ait sırların (Salâhiyetli mercilerden) gayrisına ifşa edilmesinin cezayı icab ettireceği derpiş edilmek suretiyle kanuna gerekli elâstikiyet verilmiş ve ayrıca (Bunlardan mura-kabe vazifelerinden ayrılanların bu memnuiyeti 5 sene için devam eder ve hilâfına hareketleri bu madde hükmüne göre cezalandırılır.) denilmek suretiyle cezayı mesuliyetin ilânihaye devamı bir müddet tâyini ile tahdid edilmiş bulunmaktadır.

Tasarının 53 nci madde muhtevasına sigorta

şirketlerinin faaliyet sahasına ait 62 nci madde ilâve edilmiştir.

54 nci madde de, madde numaralarının değişiklikleri nazarı itibare alınarak 37, 38 ve 39 ncu maddeler halinde değişiklik yapılmak suretiyle ve ceza miktarları da 1 000 ve 5 000 liraya iblâğ edilerek tashihat yapılmıştır.

55 nci madde 40 nci maddedeki mecburiyetleri yerine getirmiyenlerle 41 nci maddeye aykırı hareket edenlere 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur demek suretiyle değiştirilmiştir.

Tasarının 56 nci maddesi Sigorta tekniği icapları ve sigorta muamelesi yapmaktan ancak katî olarak muvafak olanın daha doğru olduğu ve muvakkat bir zaman için sigorta muamelesi yapmaktan men edildikten sonra tekrar sigorta istihsaline müsaade edilme keyfiyetinin sigorta şirketinin hem itibarı hem de teknik bünyesini zayıflatacağı nazara alınarak madde metni ona göre değiştirilmiştir. Ayrıca madde metnine sigorta istihsal organlarına ait (mükerrir istihsal organı ise icrayı faaliyetten menolunur) hükmü de ilâve edilmiştir.

Tasarının 57 nci maddesindeki ceza miktarları da yukardaki 500 ve 2 000 liraya tezyidedilmiş bulunmaktadır.

58 ve 59 ncu maddeler kelime değişiklikleriyle kabul edilmiştir.

Tasarının müteferrik hükümlerine ait 60 nci maddesi hükmü gereğince Türkiye'de Türk kanunlarına göre kurulup munhasıran reassürans muameleleri ifa edecek olan şirketlerin tâbi olacakları hükümler daha vazih şekle sokulmuş ve ayrıca bu maddeye (reassürans) şirketleri 12 nci maddenin birinci fıkrasındaki sabit teminatı tesis etmekle mükellefdirler) hükmü konulmak suretiyle mütehavvil teminat akçesi tesisi ile mükellef tutulamıyacak olan bu gibi şirketlerin sermayelerinin bir kısmını sabit teminat halinde Ticaret Vekâleti emrine bloka tutmaları ve bu teminatı icabında sigorta şirketlerinden daha yüksek bir ölçüye çıkarmalarındaki emniyet unsuru nazarı itibare alınmıştır.

61 nci madde kelime değişikliği ile kabul edilmiştir.

Tasarıya sigorta şirketlerinin bir yediemin sıfatıyla sigortalılardan taahhütlerine karşılık almış oldukları primleri muhafaza ederken diğer sahalardaki ticari işler ve kazançlar için bu pi-

rimleri kullanmamalarını temin ve tahsil ettikleri bu meblâğları ticari rizikoya mâruz bırakmalarının önüne geçmek için yeni olarak ithal edilen 62 nei madde ile hüküm sevki uygun görülmüştür.

Kanunun mülga hükümlerine ait eski 61 ve yeni 63 neü madde metni daha vazih şekle sokularak yeni Ticaret Kanununun 47 nei maddesiyle hükümleri mahfuz tutulan 27 . VI . 1927 tarih ve 1149 sayılı Kanunla iptal edilmiş olan Enebi sigorta şirketleri hakkındaki Kanunu mahsusun 7 - 15 nei maddelerinin yeniden yürürlükten kaldırılması lüzumlu görülmüştür.

İntikal hükümlerinin 1 ve 2 nei maddeleri aynen kabul edilmiş ve 3 neü maddesinde bahsi geçen ve halen yürürlükte bulunan tarifelerin dunda muamele yapılmamasını teminen bunların 29 neu madde mucibince tanzim edilmiş tarifeler meyanında bulunduğu tebarüz ettirilmiştir.

Tasarının muvakkat 4 neü maddesi reassürans inhisar rejimi gereğince millî reassüransa devredilmiş olup mülga 1149 ve 3392 sayılı kanunlar hükümleri dâhilinde Millî Reassürans tarafından tesis edilmekte olan Hayat Sigortalarına ait riyaзи ihtiyat akçelerinin yine aynı esaslar dairesinde Millî Reassürans tarafından tesis edileceği ve re-assüransa devredilmiş mecburi hisseler dışında kalan riyaзи ihtiyatların ise sedan şirketler tara-

findan tesis olunacağına dair hüküm uzun vâdeli olan bu işlerin tabii inkâzasına kadar aynı esaslar dâhilinde devamını teminen muvakkat bir madde sevkiyle nazarı itibare alınması uygun görülmüştür.

Aynen kabul edilen yürürlük hükümlerinden sonra değişik şekliyle lâyihaın tümü reye konularak kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Adliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Ticaret Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri	
İstanbul	Manisa	
M. Erdener	N. S. Altuğ	
Kâtip		
Konya	Adıyaman	Afyon K.
M. Güzelkılınç	S. Turanlı	M. Öztürk
Ankara		Antalya
N. Ciritöglu		İbrahim Subaşı
		İmzada bulunamadı
Aydın		Kastamonu
H. Coşkun		Z. C. Bakıçelebioğlu
Kayseri	Konya	Sivas
Ö. Başeğmez	Ö. Şeker	R. Çeltikli
Trabzon	Bursa	Erzurum
F. Karanis	N. İ. Tolon	R. Topcuoğlu

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 1/120

Karar No. 63

20 . VII . 1959

Yüksek Reisliğe

Sigorta Şirketlerinin Murakabesi hakkındaki kanun lâyihası, Ticaret Encümeni tarafından tanzim kılınan mazbata ile birlikte encümenimize havale edildiğinden Adliye ve Ticaret Vekâletleri mümessilleri davet olunarak tetkik ve müzakere edildi:

A) Hükümet tarafından hazırlanan lâyiha-nın mucip sebepleri ihtiva eden kısmında mes-rud ve esaslı kaidelere mütaallik bulunan husus-lar encümenimizce de uygun görülmüştür.

B) Ticaret Encümeni; tetkikatı sırasında bâzı maddelerin hükümlerinde tadilât ve ilâveler ierası suretiyle tasarrufatta bulunmuş ve bu tasarruflar tedvin maksadına mukarın ve vaz' olunan hükümlerin ıslah ve tevsii mahiyetini haiz bulunmaları hasebiyle vâkı tebeddülâta su-reti umumiyede iştirak olunmuştur.

C) Ancak; encümenimiz tetkikatını, Hükü-met tarafından hazırlanan metin ile Ticaret En-cümeninin yaptığı değişiklikleri mukayese ve tahlil ederek ifa ve bunlara munzam olarak 6762 sayılı Ticaret, 7129 sayılı Bankalar ve ahiren meriyet mevkiine konulan Sanayi Vekâletinin kuruluş ve vazifelerine dair olan kanunun muh-tevi bulunduğu hükümleri başlıca dikkate almak, cezai mesuliyetleri tazammun eden fiilleri de bu baptaki mevzuatımızın hükümleri ile telif et-mek suretiyle ikmal ve intaceylemiştir.

Bu cümleden olarak, lâyiha'nın alâkalı madde-lerinde (İktisat ve Ticaret Vekâleti) denilmiş ve Ticaret Encümeninin mazbatasına merbut mad-delere ait metinlerde ise yalnız (Ticaret Vekâ-leti) olarak yazılmış ve bu hususlarda şeklen bâriz bir tefavüt müşahade edilmiştir. Halbuki, İktisat Vekâleti 2450, Ticaret Vekâleti de mu-ahharan 3614 sayılı kanunlar ile kurulduktan sonra Devlet dairelerinin vekâletlere ayrılması hakkındaki 3271 sayılı Kanuna istinaden her iki Vekâlet muamelâtı birleştirilmiştir.

6973 sayılı Kanun ile teşkil kılınan Sanayi Vekâletine, İktisat Vekâletinin vazife ve salâhi-yetleri devredilmiş ve onuncu maddesinde mez-

kûr olduğu gibi İktisat Vekâleti ilga edilmiş bulunduğundan Ticaret Vekâletine ait kanun bu suretle eski haline irca olunarak müstakil kalmıştır ki, maddelerin metinlerinde yukarıda izah kılındığı veçhile (Ticaret Vekâleti) şeklinde tadilât yapılması kanuni bir muktaza telâkki edilmiştir.

D) Gerek Hükümet ve gerekse Ticaret En-cümeninin hazırladığı ve tadilâta buldukları maddelerde:

1. Matlap,
2. Esas,
3. Istılah,
4. Tahrir ve tertip bakımlarından tasarruflar yapılmış,
5. Alâkası itibariyle 62 nci madde 42 nci madde yerine getirilmiş,
6. 57 nci madde, nizamnameye mâtuf olarak mahiyeti tesbit edilmeyen fiillere ceza hükmü vaz'ı derpiş edilmesi itibariyle lâyiha-dan çıkarılmış ve bu madde yerine sevk edi-len hükümlerin teselsülü zımında 59 ncu mad-de ikame edilerek cezai müeyyideler arasında-ki irtibat muhafaza olunmuştur,
7. 61 ve 62 nci maddeler ile iki yeni hü-küm vaz'edilmiştir.

8. Yukarıda izah olunan sebeplerden dola-yı madde numaralarının teselsülünde gerekli takdim ve tehir yapılmıştır.

9. Kanun, T. B. M. M. tarafından ısdar olunacağından metinlerindeki «Türkiye» iba-releri çıkarılmıştır,

10. «Ecnabi» tâbirleri «yabancı» olarak de-ğiştirilmiştir,

11. Sigorta şirketlerinin arz ettiği ehemmi-yet dikkate alınarak sermaye miktarı 500 000 liradan 1 000 000 liraya iblâğ edilmiştir,

12. Lâyiha'nın 19, 37, 47 ve 58 nci madde-leri Bankalar Kanununun 31, 57, 61 ve 80 nci maddeleri ile mütenazır olarak tadil edilmiştir.

E) Lâyiha'nın 64 ncu maddesi ilga edilen hükümleri havi olup bu meyanda son fıkrası

(6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 42 nci maddesinin eenebi sigorta şirketleri hakkındaki Kanunu muvakkatin 7 - 15 nci maddelerini mahfuz tutan son fıkrası mer'iyetten kaldırılmıştır.) diye muharrer bulunmuştur.

Filhakika 30 Teşrinisani 1330 tarihli Eenebi anonim ve sermayesi eshama münkasem şirketlerin tesciline ait Kanun ile zeylinin sigorta şirketlerine mütaallik ahkâmı, sigortacılığın ve sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 1149 sayılı Kanunun 24 ncü maddesi ile 26 Haziran 1927 tarihinde kaldırılmış ise de Ticaret Kanununun bu hükümlerin mahfuziyetine mütaallik hükmünü bir ihya mahiyetinde telâkki eden encümenimiz; yeneden ilgaya mütaallik bir hüküm vaz'ının muhtelif içtihatların doğmasına mâni olacağı düşüncesi ile muvafık telâkki etmiştir.

Yukarıki bentde izah olunan esaslar daire-sinde, lâyihanın :

a) 2, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 17, 29, 34, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 61, 62, 65 ve muvakkat 1 nci maddelerinde encümenimiz re'sen;

b) Ticaret Encümeninin hazırlamış bulunduğu 1, 5, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 23, 24, 25,

28, 30, 31, 33, 35, 38, 39, 45, 47, 51, 56, 60, 63, 64, muvakkat 3 ve 4 ncü maddeleri ile,

e) Hükümet tarafından tanzim kılınan lâ-yihanın 6, 7, 8, 18, 22, 26, 27, 32, 36, 66 ve muvakkat 2 nci maddelerinde bu mazbatanın (c) işaretli kısmında izah olunan esaslar dairesinde tadil ve ilâveler yapılmıştır.

Müzakereye iştirak eden encümen âzasının ittifakiyle işbu mazbatanın tanzimine 27 Mayıs 1959 tarihinde karar verilmiştir.

Umumi Heyetin tasvübüne arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye Encümeni Reisi

Aydın

C. Ülkü

Afyon K.

O. Talu

Çanakkale

S. Sezgin

İzmir

N. Davran

Nevşehir

Söz hakkı var

H. H. Ülkün

Siird

F. Şendur

Aydın

N. Geveci

Denizli

I. Hadımlıoğlu

Kastamonu

H. Dura

Sakarya

T. Barış

Yozgad

M. Ataman

M. Muharriri

Balıkesir

V. Asena

Burdur

B. Kayaalp

İstanbul

N. Tekinel

Kırşehir

H. Çopuroğlu

Sakarya

N. Kirişcioğlu

İçel

M. Dölek

Adliye Encümeni tezkeresi

20 . XI . 1959

Yüksek Reisliğe

Sigorta şirketlerinin murakabesi hakkında kanun lâyihasına ait Adliye Encümeninin 20 . VII . 1959 tarih ve 63 karar sayılı mazbatası, encümenimizin 20 . XI . 1959 gün ve ikinci içtimaında aynen takabbül edilmiş olmakla muameleli dosya Umumi Heyetin tasvübüne arz edilmek üzere sunulmuştur.

Saygı ile arz ederim.

Adliye Encümeni Kâtibi

Aydın

C. Ülkü

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Sigorta şirketlerinin murakabesi hakkında kanun lâiyhası

Kanunun şümülü

MADDE 1. — Türkiye'de çalışan bilûmum sigorta şirketleri bu kanun hükümleri dâhilinde İktisat ve Ticaret Vekâletince murakabe olunur.

Hususi kanunlar ile kurulan sosyal sigorta müesseselerine bu kanun hükümleri tatbik olunmaz.

Sigorta muameleleri yapabilecek şirket ve müesseseler

MADDE 2. — Bu kanun hükümleri dâhilinde Türkiye'de sigorta muameleleri yapabilmek için sigorta şirketlerinin ya anonim şirket veya kooperatif esasına göre kurulmuş olmaları lâzımdır.

Anonim şirket halinde kurulanların ödenmiş en az 500 000 Türk liralık sermayesi bulunması şarttır. Mütüalite esasına göre kurulan teşekküllerin, haiz olması lâzımgelen şartlar İktisat ve Ticaret Vekâletince hazırlanacak nizamnamede gösterilir.

Türk şirketlerine ruhsat verilmesinde aranan şartlar

MADDE 3. — Sigorta şirketleri Türkiye'de muameleye başlamak için İktisat ve Ticaret Vekâletine aşağıdaki belgeleri tevdi ederek ruhsatname almaya ve bu ruhsatnameyi usulü dairesinde tescil ve ilân ettirmeye mecburdurlar :

a) İkinci madde hükümlerinin yerine getirildiğini,

TİCARET ENCÜMENİNİN TADILI

Sigorta şirketlerinin murakabesi hakkındaki kanun tasarısı üzerinde Ticaret Encümeni tarafından yapılan değişiklikler

Umumi hükümler

Kanunun şümülü

MADDE 1. — Türkiye'de çalışan bilûmum sigorta şirketleri ve istihsal organları bu kanun hükümleri dâhilinde Ticaret Vekâletince murakabe olunur.

Hususi kanunlar ile kurulan sosyal sigorta müesseselerine bu kanun hükümleri tatbik olunmaz.

Sigorta muameleleri yapabilecek şirket ve müesseseler

MADDE 2. — Bu kanun hükümleri dâhilinde Türkiye'de sigorta muameleleri yapabilmek için sigorta şirketlerinin Anonim Şirket veya karşılıklı sigorta şirketleri olarak kurulmuş olmaları lâzımdır. Karşılıklı sigorta şirketleri kooperatif esasına göre kurulur.

Anonim şirket halinde kurulanların ödenmiş en az 500 000 Türk liralık sermayesi bulunması şarttır.

100 ortaktan az olmamak üzere karşılıklı sigorta «Mütüalite» esasına göre kurulacak şirketlerin haiz olmaları lâzımgelen şartlar Ticaret Vekâletince hazırlanacak nizamnamede gösterilir. Bu şirketler tarafından tarifelerde yapılacak ayarlamalar Ticaret Vekâletince tesbit olunur.

Türk şirketlerine ruhsat verilmesinde aranan şartlar

MADDE 3. — Sigorta şirketleri Türkiye'de muameleye başlamak için Ticaret Vekâletine aşağıdaki belgeleri ve malûmatı tevdi ederek ruhsatname almaya ve bu ruhsatnameyi usulü dairesinde tescil ve ilân ettirmeye mecburdurlar.

a) İkinci madde hükümlerinin yerine getirildiğini,

ADLIYE ENCÜMENİNİN TADILI

Sigorta şirketlerinin murakabesi hakkında Kanun

Umumi hükümler

Kanunun şümülü

MADDE 1. — Sigorta şirketleri ve istihsal organları bu kanun hükümleri dairesinde Ticaret Vekâleti tarafından murakabe olunur.

Sosyal sigorta müesseseleri kendi hususi kanunlarına tâbidir.

Sigorta muameleleri yapabilecek şirketler

MADDE 2. — Bu kanun hükümleri mucibince sigorta muameleleri yapabilmek için şirket nev'inin anonim veya karşılıklı sigorta «mütüel» olması lâzımdır.

Anonim şirket halinde kurulanların ödenmiş asgari sermayesi 1 000 000 lira olacaktır.

Karşılıklı sigorta şirketleri kooperatif esasına göre kurulur. Bunların asgari ortak adedi yüz kişi olup; tâbi olacakları sair şartlar Ticaret Vekâleti tarafından tanzim kılınacak nizamnamede gösterilir.

Karşılıklı sigorta şirketlerinin tatbik edecekleri tarife ayarlamaları Ticaret Vekâletince tasdik olunur.

Yabancı sigorta şirketleri, Türkiye'de faaliyette bulunabilmek için tabiiyetlerini taşıdıkları memleket kanunlarına göre anonim veya kooperatif şirket muadili bir statüye sahibolmaları mecburidir.

Sigorta şirketlerine ruhsat verilmesinde aranan şartlar

MADDE 3. — Sigorta şirketleri muameleye başlamak için :

a) 2 nci madde hükümlerinin yerine getirildiğini,

b) Bu kanun hükümleri dairesinde tevdi icabeden sabit teminatın tesis edildiğini,

c) Ferdî ve kolektif hayat sigortalarında kullanılacak vefiat ve malûliyet tablolarını, ko-

Hü.

b) Bu kanun hükümleri dairesinde tevdi icabeden sâbit teminatın tesis edildiğini,

c) Hayat sigortalarında kullanılacak ölüm ve mâlûliyet tabloları, komütasyon cetvelleri, sâfi prim ve tarife primi formülleri, tenzil, işti- ra ve ikraz muamelelerine mütaallik esasları, temettüata iştirak şartıyla aktolunan sigorta- larda temettüatın hesap tarzıyla tevzi suretle- rini, rant ve kapital taahhütlerine ait riya- zi ihtiyatların formülleriyle bu hesaplara tatbik olunacak teknik faiz nispetlerini,

d) Şirketin hayat branşı dışında kalan branşlardan, nakliyat branşında % 25 ve diğ- erlerinde % 33 1/3 ten aşağı olmamak üzere, iş- liyecek sigorta müddetlerine mahsus olarak bilânço tarihinde ayıracağı prim ihtiyatlarının hesap şeklini,

mübeyyin belgeler.

Ecnebi şirketlerine ruhsat verilmesinde aranan şartlar

MADDE 4. — Türkiye'de çalışmak isteyen ecnebi sigorta şirketleri ruhsatname alabilmeleri için 3 neü maddede yazılı belgeler ile ayrıca :

1. Statülerinin aslı ile tercümelerinin usulü dairesinde tasdikli ikişer nüshasını,

2. Kendi memleketlerinde sigorta şirketleri- ne ait hukuku haiz bulduklarını ve Türkiye'de iera etmek istedikleri her türlü muamelâtı kendi memleketlerinde fiilen ve aynı unvan altında yap- maktâ olduklarını müsbit resmî belgeleri,

3. Kendi memleketlerinde on senedir icrayı faaliyette bulduklarına dair belge ile son üç se- nelik bilânçolarını,

4. Türk sigorta şirketlerinin de onların mem- leketlerinde çalışabilmelerinin teeviz edildiğini mübeyyin, aidolduğu makamca verilmiş olan bir belgeyi,

5. Türkiye umumi vekilinin usulü dairesin- de tasdikli vekâletnamesi aslı ile ikişer aded tas- dikli suretlerini, yabancı memleketlerden gelecek olan ecnebi tebaasından umumi vekilin iflâs ve emniyeti süiistimal etmediğini, dolandırıcılık, sahtekârlık ve benzeri suçlarla mahkûm bulun- mağını ve hüviyetini mübeyyin, o mahalde bulu-

Ti. E.

b) Bu kanunun hükümleri dairesinde tevdi icabeden sabit teminatın tesis edildiğini,

c) Ferdi ve kollektif hayat sigortalarında kullanılacak ölüm ve mâlûliyet tablolarını, komü- tasyon cetvellerini, sâfi prim ve tarife prim for- mül ve cetvellerini, tenzil işti- ra ve ikraz muame- lelerine mütaallik esasların, temettüata iştirak şartıyla akdolunan sigortalarda temettüatın he- sap tarzı ile tevzi suretlerini, rant ve kapital ta- ahhütlerine ait riya- zi ihtiyat ve muallâk hasar formülleriyle bu hesaplara tatbik olunacak tek- nik faiz nispetlerini,

d) Şirketin hayat branşı dışında kalan branşlardan, nakliyat branşında % 25 ve diğ- erlerinde % 33 1/3 ten aşağı olmamak üzere iş- liyecek sigorta müddetlerine mahsus olarak bilân- ço tarihinde ayıracağı prim ihtiyatlarının hesap şeklini gösterir tabloları,

Ticaret Vekâletine tevsik ederek ve bildirerek ruhsatname almya ve bu ruhsatnameyi usulü dairesinde teşcil ve ilân ettirmeye mecburdurlar.

Ecnebi şirketlerine ruhsat verilmesinde aranan şartlar

MADDE 4. — Türkiye'de çalışmak isteyen ecnebi sigorta şirketleri ruhsatname alabilmek için 3 neü maddede yazılı belgeler ve malûmattan başka :

1. Statülerinin aslı ile tercümelerinin usulü dairesinde tasdikli ikişer nüshasını,

2. Kendi memleketlerinde sigorta şirketleri- ne ait hukuku haiz bulduklarını ve Türkiye'de iera etmek istedikleri her türlü muamelâtı kendi memleketlerinde fiilen ve aynı unvan altında yap- maktâ olduklarını müsbit resmî belgeleri,

3. Kendi memleketlerinde 10 senedir icrai faaliyette bulduklarına dair belge ile son 3 se- nelik bilânçolarını,

4. Türk sigorta şirketlerinin de onların memleketlerinde çalışabilmelerinin teeviz edildi- ğini mübeyyin, salâhiyetli makam tarafından ve- rilmiş olan bir belgeyi,

5. Türkiye umumi vekilinin usulü dairesinde tasdikli vekâletnamesi aslı ile ikişer aded tasdikli tercümelerini, yabancı memleketlerden gelecek olan ecnebi tebaasından umumi vekilin iflâs ve emniyeti süiistimal etmediğini, dolandırıcılık, sahtekârlık ve benzeri suçlarla mahkûm bulun-

Ad. E.

mütasyon cetvellerini, sâfi prim ve tarife primi formül ve cetvellerini, tenzil, iştirâ ve ikraz muamelelerine mütaallik esaslarını, temettüata iştirak şartı ile akdolunan sigortalarda temettüatın hesap tarzı ile tevzi suretlerini, rant ve kapital taahhütlerine ait riyazi ihtiyat ve mual-lâk hasar formülleriyle bu hesaplara tatbik olunacak teknik faiz nispetlerini,

d) Hayat branşı dışında kalan, nakliyat branşında % 25 ve diğerlerinde % 33 1/3 ten aşağı olmamak üzere işliyecek sigorta müddetlerine mahsus olarak bilânço tarihinde prim ihtiyatları ayracağını ve iştgal edilen her branşa ait konservasyon hadlerini gösterir tablolarını,

Ticarét Vekâletine tevdi ederek ruhsatname almaya ve usulü dairesinde tescil ve ilân ettirmeye mecburdurlar.

*Yabancı şirketlere ruhsatname verilmesinde
aranan şartlar*

MADDE 4. — Yabancı sigorta şirketleri ruhsatname alabilmek için 3 ncü maddede yazılı vesikalardan başka:

a) Statülerinin aslı ile tercümelerinin tasdikli ikişer nüshasını,

b) Memleketlerinin sigorta mevzuatına göre kurulmuş bulduklarını ve icra etmek istedikleri muamelâtı kendi memleketlerinde on seneden beri fiilen ve aynı unvan altında yapmakta bulduklarını müsbit resmî vesikalar ile son üç senelik bilânçolarını,

c) Türk sigorta şirketlerinin de o memleketlerde çalışabilmelerinin tecviz edildiğini mübeyyin, salâhiyetli makam tarafından verilmiş olan bir vesikayı,

d) Türkiye Umumi Vekilinin hüviyetini mübeyyin salâhiyetli mercilerden alınmış vesika ile, tasdikli vekâletnamesi aslı ve iki nüsha musaddak tercümesini ve yabancı memleket tabiiyetinde bulunan Umumi Vekilin iflâs etmediğini, emriyeti süüistimal, dolandırıcılık, hırsızlık, zimmet ihtilâs ve sahtekârlık suçları ile mahkûm olmadığına dair olan memleketin salâhiyetli mercilerinden alın-

Hü.

nan Türk sefaret ve şebenderhaneleri tarafın-
ve Türkiye'de ikamet edenlerden ise, mahalli en
büyük mülkiye memurunun tasdikinden geçmek
üzere, Cumhuriyet savcılığundan verilmiş bir
hüsnühal şahadetnamesini,

İktisat ve Ticaret Vekâletine tevdi mecbur-
durlar.

Ruhsatname talebinin kabulü

MADDE 5. — İktisat ve Ticaret Vekâleti, 3
ve 4 neü maddelerde yazılı vesaikın tetkiki üzeri-
ne ve icabı halinde hariçten yapacağı tahkikat ne-
ticesine göre, ruhsatname talebinin kabulü husu-
sunda takdir hakkını haizdir.

Ecenebi şirketler için mütekabiliyet esasları

MADDE 6. — Türkiye'de çalışmakta olan
veya çalışmak istiyen ecenebi sigorta şirketlerinin
mensuboldukları memleketlerde, Türk sigorta
şirketlerinin çalışmak istemeleri halinde, o memle-
ketler mevzuatına göre tâbi olacakları şartlar, bu
kanunun ecenebi sigorta şirketleri için vaz'ettiği
şartlardan daha ağır olduğu veya bilâhara ağır-
laştırdığı takdirde, İktisat ve Ticaret Vekâleti
bilmukabele alâkalı ecenebi sigorta şirketlerinden
aynı şartları yerine getirmelerini isteyebilir ve
bu talebe uymayanların ruhsatnamelerini iptal
edebilir

Umumi vekiller

MADDE 7. — Yabancı sigorta şirketleri,
Türkiye Cumhuriyetinin yürürlükte bulunan ve
ileride yürürlüğe konacak olan bileümle kanun,
nizamname ve talimatnameleri dairesinde işleri
yürütmek ve her türlü muamelelerden sorumlu
olmak üzere Türkiye'de bir umumi vekil bulun-
duracaktır. Umumi Vekilin tâyini İktisat ve Ti-
icaret Vekâletinin tasvibiyle tekemmül eder.

Umumi Vekil, İktisat ve Ticaret Vekâletine
karşı şirketin münessili olup, bu kanunun tat-
bik ve icrasına mütaallik bütün muameleleri şir-
ket namına yapmak yetkisini haiz olacaktır.

Yabancı sigorta şirketlerinin Türkiye'de ya-

Ti. E.

madığını ve hüviyetini mübeyyin, o mahalde bu-
lunan Türk sefaret ve konsoloslukları tarafından
ve Türkiye'de ikamet edenlerden ise, mahalli en
büyük mülkiye memurunun tasdikinden geçmek
üzere, Cumhuriyet savcılığundan verilmiş bir hü-
snühal şahadetnamesini,

6. Tebliğat ve takibat için esas olacak ka-
nuni ikametgâh sayılmak üzere Türkiye muame-
lât merkezlerinin adresini

Ticaret Vekâletine tevdi mecburdurlar.

Ruhsatname talebinin kabulü

MADDE 5. — Ticaret Vekâleti, 3 ve 4 neü
maddelerde yazılı vesaikın tetkiki üzerine ve icabı
halinde hariçten yapacağı tahkikat neticesine gö-
re, her brans için ayrı ayrı olmak üzere, ruhsat-
name verilmesi hususunda takdir hakkını haiz-
dir.

Ecenebi şirketler için mütekabiliyet esasları

MADDE 6. — Türkiye'de çalışmakta olan ve-
ya çalışmak istiyen ecenebi sigorta şirketlerinin
mensuboldukları memleketlerde, Türk Sigorta
şirketlerinin çalışmak istemeleri halinde, o mem-
leketler mevzuatına göre tâbi olacakları şartlar,
bu kanunun ecenebi sigorta şirketleri için vaz'et-
tiği şartlardan daha ağır olduğu veya bilâhara
ağır-laştığı takdirde Ticaret Vekâleti bilmukabele
alâkalı ecenebi sigorta şirketlerinden aynı şartları
yerine getirmelerini isteyebilir ve bu talebe uyma-
yanların ruhsatnamelerini iptal edebilir.

Umumi vekiller

MADDE 7. — Yabancı sigorta şirketleri, Tür-
kiye Cumhuriyetinin yürürlükte bulunan ve ileri-
de yürürlüğe konacak olan bileümle kanun, ni-
zamname ve talimatnameleri dairesinde işleri yü-
rütme ve her türlü muamelelerden sorumlu ol-
mak üzere Türkiye'de bir umumi vekil bulund-
uracaktır. Umumi Vekilin tâyini Ticaret
Vekâletinin tasvibi ile tekemmül eder. Umumi
vekil Ticaret Vekâletine karşı şirketin mümes-
sili olup, bu kanunun tatbik ve icrasına mü-
taallik bütün muameleleri şirket namına yap-
mak yetkisini haiz olacaktır. Yabancı sigorta
şirketlerinin Türkiye'de yapacakları muamele-

Ad. E.

miş ve Türk sefaret veya konsoloslukları tarafından tasdik edilmiş vesikalarla, Türkiye'de ikamet edenlerden ise mahkûmiyetleri bulunmadığına dair Cumhuriyet müddeiumumiliklerinden alınmış vesikayı,

e) Tebligat ve takibata esas olmak üzere kanuni ikâmetgâh adresini,

Ticaret Vekâletine tevdi etmeye ve bildirmeye mecburdurlar.

Ruhsatname talebinin kabulü

MADDE 5. — Ticaret Vekâleti 3 ve 4 ncü maddelerde yazılı vesaikin tetkiki üzerine ve icabı halinde yapacağı tahkikat neticesine göre, her brans için ayrı ayrı ruhsatname verilmesi hususunda takdir hakkını haizdir.

Yabancı şirketler için mütebakiliyet esasları

MADDE 6. — Türkiye'de çalışmakta olan veya çalışmak istiyen yabancı sigorta şirketlerinin mensuboldukları memleketlerde, Türk sigorta şirketlerinin çalışmak istemeleri halinde, o memleketler mevzuatına göre tâbi olacakları şartlar, bu kanunun yabancı sigorta şirketleri için vaz'ettiği şartlardan daha ağır olduğu veya bilâhara ağırlaştığı takdirde, Ticaret Vekâleti bilmukabele alâkalı yabancı sigorta şirketlerinden aynı şartları yerine getirmelerini isteyebilir ve bu talebe uymayanların ruhsatnamelerini iptal edebilir.

Umumi vekiller

MADDE 7. — Yabancı sigorta şirketleri, Türkiye Cumhuriyetinin meriyette bulunan veya meriyete vaz'edilecek olan kanun, nizamname, kararname, talimatname ve sair mukarrerat hükümleri dairesinde işlerini yürütmek, şirketin kanuni mümessili sıfat ve salâhiyetini haiz ve her türlü muamelelerden mesul olmak üzere bir umumi vekil tâyin edeceklerdir.

Umumi vekilin tâyini keyfiyeti Ticaret Vekâletinin tasvibi ile tekemmül eder.

Yabancı sigorta şirketleri, Türkiye'de yapacakları muamelelere mütaallik bilcümle kayıt, hesap, defterler ile bunlara müteferri vesika-

Hü.

pacakları muamelelere mütaallik bileümle kayıt, hesap, defter ve vesikalari ile hayat sigortalarında karşılık hesapları ve envanter kartlarının aynı veya bordroları umumi vekilin faaliyet iera ettiği dairede bulundurulacaktır.

Umumi vekâletnamelerin şümulü

MADDE 8. — Umumi Vekil, yetkilerini ve vecibelerini gösteren şirket tarafından verilmiş bir umumi vekâletnameyi hâmil bulunacak ve bu umumi vekâletname, masarifi şirketçe verilme suretiyle, İktisat ve Ticaret Vekâleti tarafından ilân olunacaktır.

Yabancı sigorta şirketlerinin umumi vekillerine verecekleri vekâletnameler :

a) Umumi vekilin, Türkiye Cumhuriyetinin yürürlükte bulunan ve ileride yürürlüğe konacak olan bileümle kanun, nizamname ve talimatnameler hükümleri dairesinde işleri tedvir etmeye yetkili bulunduğu,

b) Sigorta muamelelerinden doğan bilûmum dâvalarda, bütün mahkemelerde dâvacı, dâva edilen ve üçüncü şahıs sıfatlarıyla hazır bulunmaya yetkili olduğu,

c) Umumi vekilin gaybubiyeti esnasında, kendisinin haiz olduğu hakları ve yetkileri haiz olmak üzere muvakkaten bir vekil tâyinine ve Türkiye'nin diğer mahallerinde acenteler tesis ve tâli acenteler tâyinine izinli bulunduğu,

d) Türkiye dâhilinde akdolunacak bilûmum sigorta mukavelelerini, imza ve tasdik için merkezlerine göndermeksizin burada imza ve hasar vukuunda bunların bedellerini merkezden sormaksızın derhal tediye yetkili bulunduğu.

Hususlarını ihtiva edecektir.

İstihsal teşkilâtı

MADDE 9. — Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta şirketlerinin memleket içerisinde açacakları şube ve acentelikler için yeniden ruhsatname almalarına lüzum yoktur.

Ancak, acenteliğe tâyin olunacak kimsenin, iflâs ve emniyeti suiistimal etmediğinin, dolandırıcılık, sahtekârlık ve benzeri suçlarla mahkûm bulunmadığının, alâkâli şirketçe tevsiki şarttır. Tâyin keyfiyeti, salâhiyetleriyle beraber muameleye başlamadan önce usulü dairesinde tescil ve masarifi şirkete aid olmak üzere ilân olunur.

Ti. E.

lere mütaallik bileümle, kayıt hesap defter ve vesikalari ile hayat sigortalarında karşılık hesapları ve envanter kartlarının aynı veya bordroları umumi vekilin faaliyet iera ettiği dairede bulundurulacaktır.

Umumi vekâletnamelerin şümulü

MADDE 8. — Umumi vekil, yetkilerini ve vecibelerini gösteren şirket tarafından verilmiş bir umumi vekâletnameyi hâmil bulunacak ve bu umumi vekâletname masarifi şirketçe verilmek suretiyle, Ticaret Vekâleti tarafından ilân olunacaktır. Yabancı sigorta şirketlerinin umumi vekillerine verecekleri vekâletnameler :

a) Umumi vekilin, Türkiye Cumhuriyetinin yürürlükte bulunan ve ileride yürürlüğe konacak olan bileümle kanun, nizamname ve talimatnameler hükümleri dairesinde işleri tedvir etmeye yetkili bulunduğu,

b) Sigorta muamelelerinden doğacak bilûmum dâvalarda, bütün mahkemelerde dâvacı, dâva edilen ve üçüncü şahıs sıfatlarıyla hazır bulunmaya yetkili olduğu,

c) Umumi vekilin gaybubeti esnasında, kendisinin haiz olduğu hakları ve yetkileri haiz olmak üzere muvakkaten bir vekil tâyinine ve Türkiye'nin diğer mahallerinde acentalar tesis ve tâli acentalar tâyinine izinli bulunduğu,

d) Türkiye dâhilinde akdolunacak bilûmum sigorta mukavelelerini, imza ve tasdik için merkezlerine göndermeksizin burada imza ve hasar vukuunda bunların bedellerini merkezden sormaksızın derhal tediye yetkili bulunduğu,

Hususlarını ihtiva edecektir.

İstihsal teşkilâtı

MADDE 9. — Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta şirketlerinin memleket içerisinde açacakları şube ve acentelikler için yeniden ruhsatname almalarına lüzum yoktur.

Ancak, umumi, hususi, tâli veya alehtlak acenteliğe tâyin olunacak kimsenin iflâs etmediğinin ve emniyeti suiistimal, dolandırıcılık, sahtekârlık ve diğer şeref ve haysiyeti muhil suçlarla mahkûm bulunmadığının alâkalı şirketçe tevsiki şarttır. Tâyin keyfiyeti, salâhiyetleriyle beraber muameleye başlamadan önce usulü daire-

Ad. E.

ları, hayat sigortalarında karşılık hesapları ve envanter kartlarının aynı veya bordrolarını umumi vekilin faaliyet icra ettiği dairede bulundurlar.

Umumi vekâletnamenin şümülü

MADDE 8. — Yabancı sigorta şirketlerinin umumi vekillerine verecekleri vekâletnameler :

a) 7 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı hususları,

b) Sigorta muamelelerinden doğan dâvalarda dâvacı, dâvalı veya üçüncü şahıs sıfatıyla; dâvayı kabul, dâvadan feragat, sulh ve ibra gibi kanunen salâhiyeti mahsusa itasma mütevakıf bulunan hususları da ifaya mezuun olduklarını,

c) Akdolunacak bilûnum sigorta mukavelelenamelerini doğrudan doğruya imza etmeye, hasar bedellerini ve sair tediyatı merkezlerinden sormaksızın ödemeye salâhiyetli bulduklarını,

d) Türkiye'nin her yerinde acentalar ve tâli acentalar tesis ve tâyin edebileceklerini,

e) Umumi vekilin bulunmadığı ahvalde, kendisinin haiz olduğu hak ve salâhiyetler ile aynı evsafı haiz vekil tâyinine izimli olduklarını.

ihativa edecektir.

Bu vekâletnameler masrafları şirketçe verilmek suretiyle, Ticaret Vekâleti tarafından ilân olunur.

Istihsal teşkilâtı

MADDE 9. — Sigorta şirketlerinin memleket içerisinde açacakları şube ve acentalıklar için yeniden ruhsatname almalarına lüzum yoktur.

Ancak; umumi, hususi, tâli veya alehtlak acentahğa tâyin olunacak kimselerin iflâs etmediğine ve emniyeti suiistimal, dolandırıcılık, hırsızlık, zimmet, ihtilâs ve sahtekârlık suçlarıyla mahkûm bulunmadıklarına dair Cumhuriyet Müddeiumumiliklerinden alınmış vesikalarını ibraz edilmesi lâzımdır.

Acentalıklara verilecek salâhiyetlerin hudut

Hü.

Ti. E.

Değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 10. — Bu kanunun 3, 4, 7, 8 ve 9 neu maddelerinde yazılı hususlarda vukua gelecek bilcümle değişikliklerin en geç 15 gün içinde İktisat ve Ticaret Vekâletine bildirilmesi mecburidir.

İktisat ve Ticaret Vekâleti, bu değişiklikleri lüzum gördüğü hallerde, usulen tescil ve keyfiyeti masrafları şirkete aidolmak üzere gazetelerle neşir ve ilân ettirerek müzeyyel ruhsatname verir.

Ruhsat harcları

MADDE 11. — İktisat ve Ticaret Vekâletince verilecek ruhsatname ile müzeyyel ruhsatnameler Harelar Kanununa göre harca tâbidirler.

Sabit ve mütehavvil teminat

MADDE 12. — Sigorta şirketleri, yapacakları sigorta akitleri dolayısıyla sigortalılarına vâkı taahhütlerine karşılık olmak üzere, İktisat ve Ticaret Vekâleti emrine, biri sabit, diğeri mütehavvil iki nevi teminat göstermeye mecburdurlar.

1. Sabit teminat :

	Türk lirası
Yangın branşı için	75 000
Hayat » »	50 000
Nakliyat » »	50 000
Kaza ve sirkat » »	50 000

Bunlardan başka her müstakil branş için tesisi icabeden sabit teminat 25 000 Türk lirasından ibarettir.

Şu kadar ki, yalnız bir branşta çalışmak isteyen sigorta şirketlerinin verecekleri sabit teminatın miktarı 100 000, yalnız iki branşta çalışmak isteyen şirketlerin 150 000, yalnız üç branşta

Değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 10. — Bu kanunun 3, 4, 7, 8 ve 9 neu maddelerinde yazılı hususlarda vukua gelecek bilcümle değişikliklerin en geç 15 gün içinde Ticaret Vekâletine bildirilmesi mecburidir. Ticaret Vekâleti bu değişiklikleri lüzum gördüğü hallerde usulen tescil ve keyfiyeti masrafları şirkete aidolmak üzere gazetelerde neşir ve ilân ettirerek ek ruhsatname verir.

Yabancı şirketler merkezine ait değişikliklerin bildirilmesi

i MADDE 11. — Türkiye'de çalışan yabancı sigorta şirketleri, merkezlerinin muamelelerini tatil etmeleri veya iflâs eylemeleri veyahut başka bir şirketle birleşmeleri halinde, bunu derhal Ticaret Vekâletine yazı ile bildirmeye mecburdurlar.

Vekâlet bu değişiklikleri tetkik ile icabında haklarında 24 nü madde hükümlerini tatbik eder.

Sabit ve mütehavvil teminat

MADDE 12. — Sigorta şirketleri yapacakları sigorta akitleri dolayısıyla sigortalılarına vâkı taahhütlerine karşılık olmak üzere Ticaret Vekâleti emrine biri sabit diğeri mütehavvil iki nevi teminat göstermeye mecburdurlar.

1. Sabit teminat :

Yangın branşı için	75 000	Türk lirası
Hayat branşı için	75 000	» »
Nakliye branşı için	50 000	» »
Kaza branşı için	100 000	» »

Ticaret Vekâletince hazırlanacak nizamname de bu branşlardan her birine giren sigorta neveleri tadad olunur. Bu tadat dışında kalan her müstakil branş için tesisi icabeden sabit teminat 25 000 Türk lirasından ibarettir.

Şu kadar ki, yalnız bir branşta çalışmak isteyen sigorta şirketlerinin verecekleri sabit teminatın miktarı 150 000 yalnız iki branşta çalışmak isteyen şirketlerin 200 000 yalnız üç branşta

Ad. E.

ve şümulü muameleye başlamadan önce, mahallinde usulü dairesinde tescil ve ilân olunur.

Değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 10. — Bu kanunun 3, 4, 7, 8 ve 9 ncu maddelerinde yazılı hususlarda vukua gelecek bilcümle değişikliklerin on beş gün içinde Ticaret Vekâletine bildirilmesi mecburidir.

Ticaret Vekâleti lüzum gördüğü hallerde bu değişikliklerin tescil ve ilânını talebeder.

Yabancı şirketlerin merkezlerine ait değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 11. — Yabancı sigorta şirketleri, başka bir şirketle birleşmeleri veya faaliyetlerini tatil veyahut iflâs etmeleri hallerinde bunları derhal Ticaret Vekâletine yazı ile bildirmeye mecburdurlar.

Vekâlet bu değişiklikleri tetkik ile icabında haklarında 20 ilâ 25 nci maddeler hükümlerini tatbik eder.

Sabit ve mütehavvil teminat

MADDE 12. — Sigorta şirketleri yapacakları sigorta akitleri dolayısıyla sigortalılarına vâkı taahhütlerine karşılık olmak üzere Ticaret Vekâleti emrine biri sabit diğeri mütehavvil iki nevi teminat göstermeye mecburdurlar.

I - Sabit teminat :

Yangın branşı için	75 000
Hayat branşı için	75 000
Nakliyat branşı için	50 000
Kaza branşı için	100 000 liradır.

Ticaret Vekâletince hazırlanacak nizamname bu branşlardan her birine giren sigorta neveleri tadad olunur. Bu tadat dışında kalan her müstakil branş için tesisi icabeden sabit teminat 25 000 liradan ibarettir.

Şu kadar ki, yalnız bir branşta çalışmak isteyen sigorta şirketlerinin verecekleri sabit teminat miktarı 150 000, yalnız iki branşta çalışmak isteyen şirketlerin 200 000, yalnız üç

Hü.

ta çalışmak isteyen şirketlerin 200 000 Türk lirasıdır.

II - Mütéhavvil teminat :

a) Hayat branşı için, alâkalı şirketin Türkiye dâhilinde akdetmiş olduğu hayat sigortaları üzerinden her hesap senesi sonunda, tesis etmiş bulunacağı riyazi ihtiyatlar baliğinden, hayat poliçeleri üzerine yapılmış olan ikrazlar çıkarıldıktan sonra kalan miktardır.

b) Diğer sigorta branşları için, şirketin son hesap senesi zarfında, Türkiye dâhilinde akdetmiş olduğu sigortalardan fesih ve iptal edilenlere aidolanlar çıkarıldıktan sonra kalan primler baliğinin % 5 idir.

İktisat ve Ticaret Vekâleti lüzum gördüğü hallerde, bu nispeti bir misline kadar artırabilir.

Mütéhavvil teminat akçeleri, reasürörlerinin hisselerini de ihtiva edecektir.

Teminat karşılıklarının tesis ve tevzii

MADDE 13. — Sigorta şirketleri mütéhavvil teminat karşılıklarını, en geç hesap senesini takibeden 5 nei ayın sonuna kadar tesis veya ikmale mecburdurlar. İktisat ve Ticaret Vekâletince yaptırılacak tetkikler neticesinde mütéhavvil teminat karşılıklarında her hangi bir noksanlık tesbit olunduğu takdirde alâkalı şirket, keyfiyetin kendisine vekâletçe tebliğinden itibaren bir ay içinde bu noksanlığı ikmale mecburdur. Vekâlet lüzum gördüğü takdirde bu müddeti uzatabilir.

Ti. E.

çalışmak isteyen şirketlerin 250 000 Türk lirasıdır.

II - Mütéhavvil teminat :

a) Hayat branşı için, alâkalı şirketin Türkiye dâhilinde akdetmiş olduğu hayat sigortaları üzerinden her hesap senesi sonunda, tesis etmiş bulunacağı riyazi ihtiyatlar baliğinden, hayat poliçeleri üzerine yapılmış olan ikrazlar ile riyazi ihtiyat hesabında senelik olarak nazarı itibara alınmış primlerin henüz vâdesi gelmemiş kısımları çıkarıldıktan sonra kalan bakıye ile hayat muallâk tazminatları ve tahakkuk etmiş temettü hisseleri yekûnudur.

Cârî sene içerisinde akdedilen ve istisnai ehemmiyet arz eden hayat sigortaları dolayısıyla Ticaret Vekâleti her zaman hayat mütéhavvil teminatının itmamını sigorta şirketlerinden talebedebilir.

b) Diğer sigorta branşları için, şirketin son hesap senesi zarfında Türkiye dâhilinde akdetmiş olduğu sigortalardan fesih ve iptal edilenlere aidolanlar çıkarıldıktan sonra kalan primler baliğinin % 5 idir. Ancak, hayat branşı hariç, her branşı için yatırılacak mütéhavvil teminat o branş için tesis edilmiş olan sabit teminatın % 50 sinden düne olamaz. Mütéhavvil teminat akçelerinin hesabında primlerin mütaaddit reasürörler beyinde tevzi edilmiş olması nazarı itibara alınmaz.

Ticaret Vekâleti lüzum gördüğü hallerde hayat branşı hariç bu nispeti dört misline kadar artırarak altı ay içinde teminatın itmamını talebedebilir.

Teminat karşılıklarının tesis ve tevzii

MADDE 13. — Sigorta Şirketleri mütéhavvil teminat karşılıklarını, en geç hesap senesini takibeden 5 nei ayın sonuna kadar tesis veya ikmale mecburdurlar. Ticaret Vekâletince yaptırılacak tetkikler neticesinde mütéhavvil teminat karşılıklarında her hangi bir noksanlık tesbit olunduğu takdirde alâkalı şirket, keyfiyetin kendisine vekâletçe tebliğinden itibaren bir ay içinde bu noksanlığı ikmale mecburdur. Vekâlet lüzum gördüğü takdirde bu müddeti uzatabilir.

Ad. E.

branşta çalışmak istiyen şirketlerin 250 000 liradır.

II - Mütahavvil teminat :

a) Hayat branşı için, alâkalı şirketin Türkiye dâhilinde akdetmiş olduğu hayat sigortalarının sâfi primleri üzerinden her hesap senesi sonunda, tesis etmiş bulunacağı riyazi ihtiyatlar baliğinden, hayat poliçeleri üzerine yapılmış olan ikrazlar ile riyazi ihtiyat hesabında senelik olarak nazarı itibara alınmış primlerin henüz vâdesi gelmemiş kısımları çıkarıldıktan sonra kalan bakiye ile hayat muallâk tazminatları ve tahakkuk etmiş temettü hisseleri yekûnudur.

Cari sene içerisinde akdedilen ve istisnai ehemmiyet arz eden hayat sigortaları dolayısıyla Ticaret Vekâleti her zaman hayat mütahavvil teminatının itmasını sigorta şirketlerinden talebedebilir.

b) Diğer sigorta branşları için, şirketin son hesap senesi zarfında Türkiye'de akdetmiş olduğu sigortalardan fesih ve iptal edilenlere aidolanları çıkarıldıktan sonra kalan primler baliğinin yüzde beşidir.

Ancak, hayat branşı hariç, her branş için yatırılacak mütahavvil teminat o branş için tesis edilmiş olan sabit teminatın yüzde ellisinden az olamaz.

Mütahavvil teminat akçelerinin hesabında primlerin mütaaddit reassürörler beyninde tevzi edilmiş olması nazarı itibara alınmaz.

Ticaret Vekâleti lüzum gördüğü hallerde hayat branşı hariç bu nispeti dört misline kadar arttırarak altı ay içinde teminatın tamamlanmasını talebedebilir.

Teminat karşılıklarının tesisi

MADDE 13. — Sigorta şirketleri mütahavvil teminat karşılıklarını, en geç hesap senesini takibeden beşinci ayın sonuna kadar tesis veya ikmale mecburdurlar. Ticaret Vekâletince yaptırılacak tetkikler neticesinde mütahavvil teminat karşılıklarında her hangi bir noksanlık tesbit olunduğu takdirde alâkalı şirket, keyfiyetin kendisine vekâletçe tebliğinden itibaren bir ay içinde bu noksanlığı ikmale mecburdur. Vekâlet lüzum gördüğü takdirde bu müddeti uzatabilir.

Hü.

Tesis edilen karşılıkların tutarı, ayrılması gereken mütehavvil teminat miktarından fazla ise, fiyat temevvücat marjı olarak vekâletçe tesbit edilecek nispete tekabül eden miktar düşüldükten sonra, fazlası İktisat ve Ticaret Vekâletince verilecek izinle serbest bırakılır.

Teminat akçelerinin kullanılması

MADDE 14. — Teminat akçeleri hangi brans için tesis edilmiş ise evvel emirde bu kısım için teminat olarak kullanılır.

Fesih, tasfiye veya iflâs halinde - her sigorta bransı alacaklılarının o brans teminatı üzerindeki rüçhan hakkı mahfuz olmak kaydıyla - teminat akçelerinin bakıyelerinden hâsıl olan yekûn kül halinde açık kalacak sigorta taahhüt ve vecibelerinin garameten karşılığıdır.

Teminat akçeleri, şirketin sigorta taahhüt ve vecibeleri tamamen tasfiye edilmedikçe, başka alacaklar için karşılık tutulamıyacağı ve haczedilemeyeceği gibi, yabancı bir memlekette açılacak iflâs masasına da sokulamaz.

Bilûmum sigorta taahhüt ve vecibelerinin tasfiyesini tamamen ikmal ettiği vekâletçe tesbit olunan sigorta şirketlerinin teminat akçeleri, tasfiye bittikten sonra vekâletçe serbest bırakılır.

Her hangi bir brans üzerindeki faaliyetin ihtiyari olarak tatili halinde, o bransa ait bütün taahhüt ve vecibeler tasfiye edilmek ve 20 nci maddede derpiş edilen zayıf hali de vâridolmamak şartıyla, o brans için tesis edilmiş bulunan teminat akçeleri vekâletçe iade edilir.

Teminat akçelerinin yatırım neveleri

MADDE 15. — Sabit ve mütehavvil teminat akçeleri ancak aşağıdaki kıymetlere yatırılabilir:

1. Türk lirası olarak nakden tevdiat,
2. Devlet iç ve dış istikraz tahvilleri ile amortisman ve kredi sandığı tahvilleri,
3. Sermayesi tamamen veya kısmen Devlete ait teşekküllerle, belediyelerin ve İktisat ve Ticaret Vekâletinin tensibiyle Türk şirketlerinin borsada kote olan tahvilleri ve hisse senetleri,
4. Türkiye'deki gayrimenkuller,
5. Gayrimenkullerin muhammen satış kıy-

Ti. E.

Tesis edilen karşılıkların tutarı, ayrılması gereken mütehavvil teminat miktarından fazla ise, fiyat temevvücat marjı olarak vekâletçe tesbit edilecek nispete tekabül eden miktar düşüldükten sonra fazlası Ticaret Vekâletince verilecek izinle serbest bırakılır.

Teminat akçelerinin kullanılması

MADDE 14. — Teminat akçeleri hangi brans için tesis edilmiş ise evvel emirde bu kısım için teminat olarak kullanılır.

Fesih, tasfiye ve iflâs halinde - her sigorta bransı alacaklılarının o brans teminatı üzerindeki rüçhan hakkı mahfuz olmak kaydıyla - teminat akçelerinin bakıyelerinden hâsıl olan yekûn kül halinde açık kalacak sigorta taahhüt ve vecibelerinin garameten karşılığıdır.

Teminat akçeleri, şirketin sigorta taahhüt ve vecibeleri tamamen tasfiye edilmedikçe, başka alacaklar için karşılık tutulamıyacağı ve haczedilemeyeceği gibi, yabancı bir memlekette açılacak iflâs masasına da sokulamaz.

Bilûmum sigorta taahhüt ve vecibelerinin tasfiyesini tamamen ikmal ettiği vekâletçe tesbit olunan sigorta şirketlerinin teminat akçeleri tasfiye bittikten sonra vekâletçe serbest bırakılır.

Her hangi bir brans üzerindeki faaliyetin ihtiyari olarak tatili halinde, o bransa ait bütün taahhüt ve vecibeler tasfiye edilmek ve 20 nci maddede derpiş edilen hal vâridolmamak şartıyla o brans için tesis edilmiş bulunan teminat akçeleri vekâletçe iade edilir.

Teminat akçelerinin yatırım neveleri

MADDE 15. — Sabit ve mütehavvil teminat akçeleri ancak aşağıdaki sahalara ve kıymetlere yatırılabilir.

1. Türk lirası olarak nakden tevdiat,
2. Devlet iç ve dış istikraz tahvilleri ile amortisman ve kredi sandığı tahvilleri,
3. Sermayesi tamamen veya kısmen Devlete ait teşekküllerle, belediyelerin ve Ticaret Vekâletinin tensibiyle Türk şirketlerinin borsada kote olan tahvilleri ve hisse senetleri,
4. Türkiye'deki gayrimenkuller,
5. Gayrimenkullerin muhammen satış kıy-

Ad. E.

Tesis edilen karşılıkların tutarı, ayrılması gereken mütehavvil teminat miktarından fazla ise, fiyat temevvücat marjı olarak vekâletçe tesbit edilecek nispete tekabül eden miktar düşüldükten sonra, fazlası Ticaret Vekâletince verilecek izinle serbest bırakılır.

Teminat akçelerinin kullanılması

MADDE 14. — Teminat akçeleri hangi brans için tesis edilmiş ise evveleminde bu kısım için teminat olarak kullanılır.

Fesih, tasfiye ve iflâs halinde her sigorta branşı alacaklılarının o brans teminatı üzerindeki rüçhan hakkı mahfuz olmak kaydıyla teminat akçelerinin bakiyelerinden hâsıl olan yekûn kül halinde açık kalacak sigorta taahhüt ve vecibelerinin garameten karşılığıdır.

Teminat akçeleri, şirketin sigorta taahhüt ve vecibeleri tamamen ifa edilmedikçe, başka alacaklar için karşılık tutulamayacağı ve haczedilemeyeceği gibi, yabancı bir memlekette açılacak iflâs masasına da sokulamaz.

Bilûmum sigorta taahhüt ve vecibelerini tamamen ifa ettiği tesbit olunan sigorta şirketlerinin teminat akçeleri tasfiye bittikten sonra Vekâletçe serbest bırakılır.

Her hangi bir brans üzerindeki faaliyetin ihtiyari olarak tatili halinde, o bransa ait bütün taahhüt ve vecibeler tasfiye edilmek ve 20 nci maddede derpiş edilen hal vâridolmamak şartı ile o brans için tesis edilmiş bulunan teminat akçeleri Vekâletçe iade edilir.

Teminat akçelerinin yatırım neveleri

MADDE 15. — Sabit ve mütehavvil teminat akçeleri ancak aşağıdaki kıymetlere yatırılabilir.

- a) Türk lirası olarak nakden tevdiat,
- b) Devlet iç ve dış istikraz tahvilleriyle amortisman ve kredi sandığı tahvilleri,
- c) Sermayesi tamamen veya kısmen Devlete ait teşekküllerle, belediyelerin ve Ticaret Vekâletinin tesbit ve kabul edeceği şekil ve miktarda Türk şirketlerinin borsada kote edilmiş olan tahvilleriyle hisse senetleri,
- d) Türkiye'deki gayrimenkuller.

Hü.

metlerinin % 50 sini aşmamak üzere ipotek mukabili ikrazlar.

Şu kadar ki, gayrimenkullerle ipotek mukabili ikrazat olarak gösterilecek teminat karşılıkları, sabit ve mütehavvil teminat tutarının yarısını geçmez.

Teminat akçeleri karşılığı menkul kıymetlerin blokajı

MADDE 16. — Sabit ve mütehavvil teminat karşılığı olmak üzere gösterilecek kıymetlerden, Türk lirası olarak nakden yapılacak tevdiat ile menkul kıymetlerin, İktisat ve Ticaret Vekâleti emrine bloke olarak vekâletçe gösterilecek millî bankalardan birine yatırılması lâzımdır.

İktisat ve Ticaret Vekâletince karşılık olarak kabul edilecek kıymetler, sigorta şirketlerine ve millî bankalara bildirilir.

Teminat karşılığı olarak gösterilen esham ve tahvilâtın kıymetleri, bidayeten bankaya tevdi edildikleri tarihe tekaddüm eden son muamele gününün ve müteakiben Haziran ve Aralık aylarının sonunda son muamele gününün, borsa kapanış fiyatlarına göre tesbit olunur.

Bu kıymetlerde vâkı tenezzüllere tekabül eden farklar, alâkalı şirketçe bir ay zarfında ikmal olunur.

Bu madde hükmüne göre, millî bankalara yapılacak tevdiat mukabilinde iki nüsha olarak tanzim edilecek makbuzlardan bir nüshası, bankalar tarafından İktisat ve Ticaret Vekâletine gönderilir. İktisat ve Ticaret Vekâletince emir ve müsaade edilmeksizin işbu tevdiat hiçbir suretle hiçbir tarafa verilemez ve iade olunmaz.

Ancak, millî bankalardan bloke edilmiş olan menkul kıymetlerin, nakit dâhil, kısmen veya tamamen değiştirilmesi veya satılması alâkadar sigorta şirketi tarafından talebedildiği takdirde, müstevdi banka bu muameleleri İktisat ve Ticaret Vekâletinden müsaade almaksızın yapmaya mezdur. Şu kadar ki, değiştirilen veya satılan menkul kıymetler yerine muamele tarihinde muteber listede yazılı muadil kıymette, diğer kıymetlerin veya bu miktara tekabül eden nakdin veya kıymetin âzami üç gün zarfında İktisat ve Ticaret Vekâletine banka tarafından ihbarı ve yeni makbuzun gönderilmesi şarttır.

Ti. E.

metlerinin % 50 sini aşmamak üzere ipotek mukabili ikrazlar.

Şu kadar ki, gayrimenkullerle ipotek mukabili ikrazat olarak gösterilecek teminat karşılıkları, sabit ve mütehavvil teminat tutarının yarısını geçmez.

Teminat akçeleri karşılığı menkul kıymetlerin blokajı

MADDE 16. — Sabit ve mütehavvil teminat karşılığı olmak üzere gösterilecek kıymetlerden, Türk lirası olarak nakden yapılacak tevdiat ile menkul kıymetlerin, Ticaret Vekâleti emrine bloke olarak vekâletçe gösterilecek millî bankalardan birine yatırılması lâzımdır.

Ticaret Vekâletince karşılık olarak kabul edilecek kıymetler, sigorta şirketlerine ve millî bankalara bildirilir. Teminat karşılığı olarak gösterilen esham ve tahvilâtın kıymetleri, bidayeten bankaya tevdi edildikleri tarihe tekaddüm eden son muamele gününün ve müteakiben Haziran ve Aralık aylarının sonunda, borsadaki son muamele gününün kapanış fiyatlarına göre tesbit olunur.

Ticaret Vekâleti bloke edilen kıymetler için her zaman yeniden takdiri kıymet yaptırılmasını talebedebilir.

Bu kıymetlerde vâkı tenezzüllere tekabül eden farklar, alâkalı şirketçe bir ay zarfında ikmal olunur.

Bu madde hükmüne göre, millî bankalara yapılacak tevdiat mukabilinde iki nüsha olarak tanzim edilecek makbuzlardan bir nüshası bankalar tarafından Ticaret Vekâletine gönderilir. Ticaret Vekâletince emir ve müsaade edilmeksizin işbu tevdiat hiçbir suretle hiç kimseye verilemez ve iade olunamaz.

Ancak, millî bankalardan bloke edilmiş olan menkul kıymetlerin, nakit dâhil, kısmen veya tamamen değiştirilmesi veya satılması alâkadar sigorta şirketi tarafından talebedildiği takdirde, müstevdi banka bu muameleleri Ticaret Vekâletinden müsaade almaksızın yapmaya mezdur. Şu kadar ki, değiştirilen veya satılan menkul kıymetler yerine muamele tarihinde muteber listede yazılı muadil kıymette, diğer kıymetlerin veya bu miktara tekabül eden nakdin veya kıymetin yatırılması ve keyfiyetin âzami üç gün zarfında Tica-

Ad. E.

e) Gayrimenkullerin muhammen satış kıymetlerinin yüzde ellisini aşmamak üzere ipotek mukabili ikrazlar,

Şu kadar ki, gayrimenkullerle ipotek mukabili ikrazat olarak gösterilecek teminat karşılıkları, sabit ve mütehavvil teminat tutarının yarısını geçemez.

Teminat akçeleri karşılığı menkul kıymetlerin blokajı

MADDE 16. — Sabit ve mütehavvil teminat karşılığı olmak üzere gösterilecek kıymetlerden, Türk lirası olarak nakden yapılacak tevdiat ile menkul kıymetlerin Ticaret Vekâleti emrine bloke olarak göstereceği millî bankalardan birine yatırılması lâzımdır.

Ticaret Vekâletince karşılık olarak kabul edilecek kıymetler, sigorta şirketlerine ve millî bankalara bildirilir. Teminat karşılığı olarak gösterilen esham ve tahvilâtın kıymetleri, bida-yeten bankaya tevdi edildikleri tarihe takad-düm eden son muamele gününün ve mütaakı-ben Haziran ve Aralık ayları sonunda, borsa-daki son muamele gününün kapanış fiyatlarına göre tesbit olunur.

Ticaret Vekâleti bloke edilen kıymetler için her zaman yeniden takdiri kıymet yapılmasını talebedebilir.

Bu kıymetlerde vâkı tenezzüllere tekâbül eden farklar, alâkalı şirketçe bir ay zarfında ikmal olunur.

Bu madde hükmüne göre, millî bankalara yapılacak tevdiat mukabilinde iki nüsha olarak tanzim edilecek makbuzlardan bir nüshası bankalar tarafından Ticaret Vekâletine gönderilir. Bu tevdiat, Ticaret Vekâletinin emir vemüsaadesi olmaksızın hiçbir suretle iade olunamaz.

Ancak; millî bankalardan, bloke edilmiş olan menkul kıymetlerin (Nakit dâhil) kısmen veya tamamen değiştirilmesi veya satılması alâ-kadar sigorta şirketi tarafından talebedildiği takdirde, müstevdi banka bu muameleleri Tica-ret Vekâletinden müsaade almaksızın yapmaya mezundur.

Şu kadar ki, değiştirilen veya satılan menkul kıymetler yerine muamele tarihinde muteber listede yazılı muadil kıymette, diğer kıymetlerin veya bu miktara tekabül eden nakdin

Hü.

*Teminat akçeleri karşılığı gayrimenkullerin
blokaşı*

MADDE 17. — Sabit ve mütehavvil teminat karşılığı olmak üzere gösterilecek gayrimenkuller, teminat gösterilecekleri miktar için, İktisat ve Ticaret Vekâleti lehine birinci derecede ve sırada ipotek edilir ve ipotek belgesinin tapuca musaddak bir sureti mezkûr vekâlete tevdi olunur.

Teminat gösterilen gayrimenkulün kıymetine, İktisat ve Ticaret Vekâletince itiraz edildiği takdirde, alâkah şirket bu kıymeti, gayrimenkulün bulunduğu mahalde ticaret dâvalarını görmekle vazifeli mahkeme marifetiyle takdir ettirir. Mahkeme, basit usule göre bu talebi tetkik ve karara bağlar.

Teminat gösterilen gayrimenkulün kıymetinde tahavvül olduğu takdirde, şirket isterse, gayrimenkulün kıymetini ikinci fıkra hükmüne göre yeniden takdir ettirebilir.

Sabit ve mütehavvil teminat karşılığı gösterilen gayrimenkuller takdir edilen kıymetlerinin ancak % 80 i nispetinde karşılık gösterilebilir. Kıymet takdiri masrafları alâkah şirkete aittir.

Takdir edilen kıymetler, gayrimenkullerin vergiye matrah teşkil eden kıymetleri üzerine tesir icra etmez.

Kıymet tahavvüllerinden dolayı teminat karşılıklarında husule gelebilecek noksanlar, alâkah şirkette, yeni kıymetin tebliğinden itibaren bir ay içinde ikmal olunur.

Kıymette vâkı olan değişiklik, karşılıklarda fazlalık husule getirirse, fark vekâletçe serbest bırakılır.

Riyazî ihtiyatların serbest bırakılması

MADDE 18. — Hesap senesi içinde, hayat branşındaki tahsilâtını tecavüz edecek surette bu branşta sigortalılara tedavi yapmak mecburiyetinde kalan şirketlerin, mezkûr bransa ait

Ti. E.

ret Vekâletine banka tarafından bildirilerek yeni makbuzun gönderilmesi şarttır.

*Teminat akçeleri karşılığı gayrimenkullerin
blokaşı*

MADDE 17. — Sabit ve mütehavvil teminat karşılığı olmak üzere gösterilecek gayrimenkuller teminat gösterilecekleri miktar için, Ticaret Vekâleti lehine birinci derecede ve sırada ipotek edilir ve ipotek belgesinin tapuca musaddak bir sureti mezkûr vekâlete tevdi olunur.

Teminat olarak gösterilen gayrimenkulün kıymeti, İstimlâk Kanununun 15 nei maddesi mucibince düzenlenen listeden seçilecek üç yeminli ehlivukuf marifetiyle notere tesbit ettirilir.

Tesbit edilen bu kıymete karşı Ticaret Vekâleti ve alâkah şirket, gayrimenkulün bulunduğu mahal Asliye Hukuk Mahkemesine itiraz edebilirler. Mahkeme itirazı basit usulü muhakermeye göre tetkik eder. Mahkeme, İstimlâk Kanununun 15 nei maddesindeki usule tevfiikan kıymeti takdir ettirir. Verilecek karar katîdir.

Gayrimenkulün kıymetinde tahavvül husule geldiği takdirde alâkah şirket veya Ticaret Vekâleti yukardaki fıkra hükmüne göre yeni kıymeti mahkemeye tesbit ettirebilir.

Sabit ve mütehavvil teminat karşılığı gösterilen gayrimenkuller takdir edilen kıymetlerin ancak % 80 i nispetinde karşılık gösterilebilir. Kıymet takdiri masrafları alâkah şirkete aittir.

Takdir edilen kıymetler, gayrimenkullerin vergiye matrah teşkil eden kıymetleri üzerine tesir icra etmez.

Kıymet tahavvüllerinden dolayı, teminat karşılıklarında husule gelebilecek noksanlar, alâkah şirkette, yeni kıymetin tebliğinden itibaren bir ay içinde ikmal olunur.

Kıymette vâkı olan değişiklik, karşılıklarda fazlalık husule getirirse, fark vekâletçe serbest bırakılır.

Riyazî ihtiyatların serbest bırakılması

MADDE 18. — Hesap senesi içinde, hayat branşındaki tahsilâtını tecavüz edecek surette bu branşta sigortalılara tedavi yapmak mecburiyetinde kalan şirketlerin, mezkûr bransa ait

Ad. E.

yatırılması ve keyfiyetin âzami üç gün zarfında Ticaret Vekâletine banka tarafından bildirilerek yeni makbuzun gönderilmesi şarttır.

Teminat akçeleri karşılığı gayrimenkullerin blokajı

MADDE 17. — Sabit ve mütehavvil teminat karşılığı olmak üzere gösterilecek gayrimenkuller, teminat gösterilecekleri miktar için, Ticaret Vekâleti lehine birinci derecede ve sırada ipotek edilir ve ipotek akdini mutazammın bulunan tapu sicil sureti tevdi olunur.

Teminat gösterilen gayrimenkulün kıymetine Ticaret Vekâletince itiraz edildiği takdirde, alâkalı şirket bu kıymeti, gayrimenkulün bulunduğu mahalde Ticaret dâvalarını görmekle vazifeli mahkeme marifetiyle takdir ettirir.

Mahkeme, basit usule göre bu talebi tetkik ve karara bağlar.

Teminat gösterilen gayrimenkulün kıymetinde tahavvül olduğu takdirde, şirket isterse, gayrimenkulün kıymetini ikinci fıkra hükmüne göre yeniden takdir ettirebilir. Sabit ve mütehavvil teminat karşılığı gösterilen gayrimenkuller takdir edilen kıymetlerinin ancak yüzde sekseni nispetinde karşılık gösterilebilir.

Kıymet takdiri masrafları alâkalı şirkete aittir.

Takdir edilen kıymetler, gayrimenkullerin vergiye matrah teşkil eden kıymetleri üzerine tesir icra etmez.

Kıymet tahavvüllerinden dolayı teminat karşılıklarında husule gelebilecek noksanlar, alâkalı şirketçe yeni kıymetin tebliğinden itibaren bir ay içinde ikmal olunur.

Kıymette vâkı olan değişiklik, karşılıklarda tazlalık husule getirirse, fark Vekâletçe serbest bırakılır.

Riyazi ihtiyatların serbest bırakılması

MADDE 18. — Hesap senesi içinde, hayat branşındaki tahsilâtını tecavüz edecek surette bu branşta sigortalılara tediye yapmak mecburiyetinde kalan şirketlerin mezkûr branşa ait riyazi

Hü.

riyazî ihtiyat akçeleri karşılıklarından, mütecaviz miktar dâhilinde İktisat ve Ticaret Vekâletince tensip edilecek kısım serbest bırakılır.

Istihkak sahiplerince aranmıyan paralar

MADDE 19. — Sigorta şirketlerince ödenmesi lâzımgelip de, istihkak sahiplerince aranmıyan her türlü tazminat, prim iadeleri ve sair eden mütevellit paralar, vacibütediye oldukları tarihten itibaren onsene geçtikten sonra onuncu seneyi takibeden altı ay zarfında Maliye Vekâleti emrine, T. C. Merkez Bankasına tevdi olunur. T. C. Merkez Bankası kendine tevdi olunan bu paraları, şirketlerce tevdi tarihinden iki sene müddetle muhafaza ve bu müddet zarfında sahip veya varislerini tahkike çalışmakla beraber, her takvim senesi sonunda, sahiplerine tebliğat icra ve gazetelerle de sahip veya varislerinin bankaya müracaatlarını ilân eder. İki senenin sonunda hak sahipleri bulunmıyan paralar Devlete intikal eder.

Islah tedbirleri

MADDE 20. — Sigorta şirketlerinin durumu, sigortalıların ve diğer alacaklıların haklarını karşılayabilmek bakımından zayıf arz ettiği takdirde, İktisat ve Ticaret Vekâleti durumun ıslahı için gerekli tedbirlerin alınmasını alâkalı şirketten talep ve bunun için de bir mehil tâyin edebilir. İcabında şirket umumi heyetini fevkalâde toplantıya çağırabilir.

Tasfiye

MADDE 21. — Durumu 20 nci maddede deriş olunan tedbirlere rağmen sigortalıların ve diğer alacaklıların haklarını karşılayabilmek bakımından zayıf arz etmekte devam eden sigorta şirketlerinin feshine, İktisat ve Ticaret Vekâ-

Ti. E.

riyazi ihtiyat akçeleri karşılıklarından, mütecaviz miktar dâhilinde Ticaret Vekâletince tensip edilecek kısım serbest bırakılır.

Istihkak sahiplerince aranmıyan paralar

MADDE 19. — Sigorta şirketlerince ödenmesi lâzımgelip de, istihkak sahiplerince aranmıyan her türlü tazminat, prim iadeleri ve sair eden mütevellit paralar, vacibütediye oldukları tarihten itibaren 10 sene geçtikten sonra 10 neu seneyi takibeden takvim yılı başından itibaren 6 ay zarfında Maliye Vekâleti emrine T. C. Merkez Bankasına tevdi olunur. T. C. Merkez Bankası kendine tevdi olunan bu paraları, şirketlerce tevdi tarihinden iki sene müddetle muhafaza ve müddet zarfında sahip veya varislerini tahkike çalışmakla beraber, her takvim senesi sonunda, sahiplerine tebliğat icra veya gazetelerle sahip veya varislerinin bankaya müracaatlarını ilân eder. İki senenin sonunda hak sahipleri bulunmıyan paralar Amortisman ve Kredi Sandığına intikal eder.

Islah tedbirleri

MADDE 20. — Sigorta şirketlerinin durumu, sigortalıların ve diğer alacaklıların haklarını karşılayabilmek bakımından kâfi teminat arz etmediği takdirde, Ticaret Vekâleti durumun düzeltilmesini teminen gerekli tedbirlerin alınması için alâkalı şirkete bir mehil verir ve bu maksatla :

- a) Salâhiyetli şirket organ veya organlarını fevkalâde toplantıya çağırabilir,
- b) Müttehavvil teminatın ikmaline mahsus mehli uzatabilir,
- c) Hayat sigorta poliçelerine mütaallik ikraz ve iştirâları ve riyazi ihtiyattan tediyeleleri durdurabilir.

Tasfiye

MADDE 21. — Durumu 20 nci maddede deriş olunan tedbirlere rağmen sigortalıların ve diğer alacaklıların haklarını karşılayabilmek bakımından kâfi teminat arz etmemekte devam eden sigorta şirketleri hakkında Ticaret Vekâ-

Ad. E.

ihtiyat akçeleri karşılıklarından, müteceviz miktar dâhilinde Ticaret Vekâletince tensibedilecek kısım serbest bırakılır.

Istihkak sahiplerince aranmıyan paralar

MADDE 19. — Sigorta şirketlerince ödenmesi lâzımgelip de, istihkak sahiplerince aranmıyan her türlü tazminat, prim iadeleri ve saireden mütevellit paralar, vacübütediye oldukları tarihten itibaren on sene geçtikten sonra onuncu seneyi takibeden takvim yılı başından itibaren altı ay içinde sahiplerinin isim ve hüviyetleri ve malûm olan adresleri ve haklarının faizleriyle birlikte bâliğ olduğu miktarlar gösterilerek tanzım olunacak bir cetvel ile, Maliye Vekâleti emrine T. C. Merkez Bankasına tevdi olunur.

T. C. Merkez Bankası bu paraları, tevdi tarihinden itibaren iki sene müddetle muhafaza ve bu müddet zarfında sahip ve vârislerini tahkike çalışmakla beraber, her takvim senesi sonunda, sahiplerine tebligat icra veya gazetelerle sahip ve vârislerinin Bankaya müracaatlarını ilân eder. İki senenin sonunda hak sahipleri bulunmıyan paralar Devlete intikal eder.

Islah tedbirleri

MADDE 20. — Sigorta şirketlerinin durumu sigortalıların ve diğer alacaklıların haklarını karşılayabilmek bakımından kâfi teminat arz etmediği takdirde, Ticaret Vekâleti durumun düzeltilmesini temin için gerekli tedbirlerin alınması hakkında şirkete münasip bir mehil verir ve bu maksatla :

- a) Salâhiyetli şirket organ veya organlarını fevkalâde toplantıya çağırabilir.
- b) Mütahavvil teminatın ikmaline mahsus mehli uzatabilir.
- c) Hayat sigorta poliçelerine mütaallik ikraz ve iştirakleri ve riyazi ihtiyattan tediyeleri durdurabilir.

Tasfiye

MADDE 21. — Durumu, 20 nci maddede derpiş olunan tedbirlere rağmen sigortalıların ve diğer alacaklıların haklarını karşılayabilmek bakımından kâfi teminat arz etmemekte devam eden şirketler hakkında, Ticaret Vekâ-

Hi.

letince vâkı olacak talep üzerine yetkili mahkemece hükmolunur .

Sigortalılar, teminat akçeleriyle karşılanmamış olan alacaklarının şirket serbest aktifinden istifasında, iflâs masasına üçüncü sırada iştirak ederler.

Iflâsta vekâletin muvafakatini istihsal şartı

MADDE 22. — Bir sigorta şirketinin iflâsına, ancak İktisat ve Ticaret Vekâletinin muvafakatiyle karar verilir.

Tasfiye ve iflâs merasimi

MADDE 23. — Türkiye'deki faaliyetine nihayet veren veya ruhsatnamesi geri alınan veya hut infisah veya iflâs eden şirketlerin bu durumları İktisat ve Ticaret Vekâletince her defasında biri resmî gazete olmak üzere, üç gazetede ve 15 er gün fasıla ile dört defa ilân olunur.

Sigorta şirketleri, tasfiye ve iflâs süresi içerisinde müracaat etmeyen hak sahiplerini veya hut mirasçı bırakmadan ölenlere ait sigorta poliçelerini gösteren bir cetvel tanzim ederek İktisat ve Ticaret Vekâletine tevdi ederler. Şirketler hak sahiplerine ödemeye mecbur buldukları mebalîği, sahipleri zuhurunda kendilerine verilmek üzere, İktisat ve Ticaret Vekâletince gösterilecek bir millî bankaya yatırırılar.

19 ncu madde hükümleri bu paralar hakkında da tatbik olunur.

Iflâs halinde hayat portföyünün devri ve teminat akçelerinin itmamı

MADDE 24. — Bir sigorta şirketinin iflâsı halinde hayat sigorta portföyünün bütün hak ve vecibeleriyle devrini kabul eden bir veya birkaç şirket bulunduğu takdirde, tasfiye sonucu beklenmeksizin İktisat ve Ticaret Vekâletinin izin ve muvafakatiyle devir yapılır.

Bu suretle devrolunan sigortalıların mütehav-

Ti. E.

leti, yeni sigorta muamelesi yapmaktan menî kararı verebileceği gibi fesihlerine hükmolunmak üzere yetkili mahkemeye de müracaat edebilir.

Sigortalılar, teminat akçeleriyle karşılanmamış olan alacaklarının, şirket serbest aktifinden istifasında, iflâs masasına üçüncü sırada iştirak ederler.

Iflâsta Vekâletin muvafakatini istihsal şartı

MADDE 22. — Bir sigorta şirketinin iflâsına, ancak Ticaret Vekâletinin muvafakatiyle karar verilir.

Tasfiye ve iflâs merasimi

MADDE 23. — Türkiye'deki faaliyetine nihayet veren veya ruhsatnamesi geri alınan veya hut infisah veya iflâs eden şirketlerin bu durumları Ticaret Vekâletince her defasında biri Resmî Gazetede olmak üzere, üç gazetede 15 şer gün fâsıla ile dört defa ilân olunur.

Sigorta şirketleri, tasfiye ve iflâs süresi içerisinde müracaat etmeyen hak sahiplerini veya hut mirasçı bırakmadan ölenlere ait sigorta poliçelerini gösteren bir cetvel tanzim ederek Ticaret Vekâletine tevdi ederler. Şirketler hak sahiplerine ödemeye mecbur buldukları mebalîği sahipleri zuhurunda kendilerine verilmek üzere, Ticaret Vekâletince gösterilecek bir millî bankaya derhal yatırırılar.

19 ncu madde hükümleri bu paralar hakkında da tatbik olunur.

Tasfiye halinde en son ilân tarihinden itibaren bir sene geçtikten sonra sabit ve mütehavvil teminat akçeleri bütün vecibelerin ifa edildiğinin tevsiki suretiyle alâkadarlara iade olunur.

Iflâs halinde hayat portföyünün devri ve teminat akçelerinin itmamı

MADDE 24. — Bir sigorta şirketinin iflâsı halinde, hayat sigorta portföyünün bütün hak ve vecibeleriyle devrini kabul eden bir veya birkaç şirket bulunduğu takdirde, tasfiye sonucu beklenmeksizin Ticaret Vekâletinin izin ve muvafakatiyle devir yapılır.

Bu suretle devrolunan sigortalıların mütehav-

Ad. E.

leti yeni sigorta muamelesi yapmaktan meni karar verebileceği gibi fesihlerine hükmolunmak üzere salâhiyetli mahkemeye de müracaat edebilir.

Sigortalılar, teminat akçeleri ile karşılanmamış olan alacaklarının şirket serbest akdinden istifasında, iflâs masasına üçüncü sırada iştirak ederler.

Iflâsta vekâletin muvafakatini istihsal şartı

MADDE 22. — Sigorta şirketlerinin iflâsına, ancak Ticaret Vekâletinin muvafakati ile karar verilir.

Tasfiye ve iflâs merasimi

MADDE 23. — Faaliyetine nihayet veren veya ruhsatnamesi geri alınan veyahut infisah veya iflâs eden şirketlerin bu durumları Ticaret Vekâletince biri Resmî Gazetede olmak üzere, üç gazetede on beşer gün fâsıla ile dört defa ilân olunur.

Sigorta şirketleri, tasfiye ve iflâs muamelelerinin cereyanı sırasında müracaat etmiyen hak sahiplerini veya mirasçı bırakmadan ölenlere ait sigorta poliçelerini gösteren bir cetvel tanzim ederek Ticaret Vekâletine tevdi ederler. Şirketler hak sahiplerine ödemeye mecbur buldukları mebalîği, sahipleri zuhurunda kendilerine verilmek üzere, Ticaret Vekâletince gösterilecek bir milli bankaya yatırılır. 19 ncu madde hükümleri bu paralar hakkında da tatbik olunur.

Tasfiye halinde en son ilân tarihinden itibaren bir sene geçtikten sonra sabit ve mütehavvil teminat akçeleri bütün vecibelerin ifa edildiğinin tevsiki suretiyle alâkadarlara iade olunur.

Iflâs halinde hayat portföyünün devri ve teminat akçelerinin itmamı

MADDE 24. — Bir sigorta şirketinin iflâsı halinde, hayat sigorta portföyünün bütün hak ve vecibeleriyle devrini kabul eden bir veya birkaç şirket bulunduğu takdirde, tasfiye neticesi beklenmeksizin Ticaret Vekâletinin izin ve muvafakati ile devir yapılır.

Bu suretle devrolunan sigortalının müte-

Hü.**Ti. E.**

vil teminat akçelerinin karşılıkları da birlikte devredilir veya devralan şirket tarafından tesis olunur. Mütahavvil teminat akçeleri, devralınan portföylerin devri anındaki taahhütlerini karşılayamayacak durumda ise, farkı devreden şirketin bu branşa ait sabit teminat akçelerinden itmam olunur.

Portföy devirleri

MADDE 25. — Sigorta şirketleri malik oldukları sigorta portföylerini, kısmen veya tamamen, İktisat ve Ticaret Vekâletinin tasvibiyle Türkiye'deki diğer bir sigorta şirketine devredebilirler.

Devir talebi, birer hafta fâsıla ile ve biri Resmî Gazete olmak üzere, en az iki gazete ile dört defa ilân olunması ve devredilecek hayat portföyü ise sigortalıların ayrıca, devreden şirketçe yazılacak taahhütlü birer mektupla haberdar edilmeleri şarttır.

İlgililer, ilk ilân tarihinden itibaren üç ay içinde devir keyfiyetine, İktisat ve Ticaret Vekâleti nezdinde itiraz edebilirler. İktisat ve Ticaret Vekâleti, ilk ilân tarihinden itibaren üç aylık müddet geçtikten ve sigortalıların itirazlarını tetkik ederek devir keyfiyetinin «sigortalıların menfaatlerini muhil olmadığına kanaat getirdikten sonra» devire muvafakat eder.

Devredilecek portföylere ait mütahavvil teminat akçelerinin karşılıkları da, birlikte devredilir veya devralan şirketler tarafından tesis olunur.

Risturn ve iskonto memnuiyeti

MADDE 26. — Sigorta şirketleriyle bilûmum sigorta istihsal organları, tanzim edilecek poliçe ve zeyilnameler dolayısıyla sigortalılara veya sigorta emrini verenlere, doğrudan doğruya veya dolayısıyla her ne şekilde olursa olsun risturn ve iskonto yapamayacakları gibi, bu mahiyette telâkki edilebilecek terk, tenzil ve ödemelerde bulunamaz, bu gibi menfaatler sağlayamaz ve Vekâletçe tesbit olunacak mehillerden fazla ödeme mehli veremezler. Sigorta istihsalciliğini meslek ittihaz etmiyen ve bu mevzu ile bilfiil uğraşmayan gerçek ve tüzel kişilere (Bakanlar hariç) sigorta istihsal organı vasfını vererek

vil teminat akçelerinin karşılıkları da birlikte devredilir veya devralan şirket tarafından tesis olunur. Mütahavvil teminat akçeleri, devralınan portföylerin devri anındaki taahhütlerini karşılayamayacak durumda ise, farkı devreden şirketin bu branşa ait sabit teminat akçelerinden itmam olunur.

Portföy devirleri

MADDE 25. — Sigorta şirketleri malik oldukları sigorta portföylerini, kısmen veya tamamen Ticaret Vekâletinin tasvibiyle Türkiye'deki diğer bir veya birkaç sigorta şirketine devredebilirler. Devir talebinin birer hafta fâsıla ile ve biri Resmî Gazetede olmak üzere en az iki gazete ile dört defa ilân olunması ve devir edilecek hayat portföyü ise sigortalıların ayrıca devreden şirketçe yazılacak taahhütlü birer mektupla haberdar edilmeleri şarttır.

İlgililer, ilk ilân tarihinden itibaren üç ay içinde devir keyfiyetine, Ticaret Vekâleti nezdinde itiraz edebilirler. Ticaret Vekâleti ilk ilân tarihinden itibaren üç aylık müddet geçtikten ve sigortalıların itirazlarını tetkik ederek devir keyfiyetinin sigortalıların menfaatlerini muhil olmadığına kanaat getirdikten sonra devre muvafakat eder.

Devredilecek portföylere ait mütahavvil teminat akçelerinin karşılıkları da birlikte devredilir veya devralan şirketler tarafından tesis olunur.

Risturn ve iskonto memnuiyeti

MADDE 26. — Hükümetin 26 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ad. E.

havvil teminat akçelerinin karşılıkları da birlikte devredilir veya devrolan şirket tarafından tesis olunur. Mütehavvil teminat akçeleri, devralınan portföylerin devri tarihindeki taahhütlerini karşılamıyacak durumda ise, farkı devreden şirketin bu bransa ait sabit teminat akçelerinden itmam olunur.

Portföy devirleri

MADDE 25. — Sigorta şirketleri malik oldukları sigorta portföylerini, kısmen veya tamamen Ticaret Vekâletinin tasvibi ile Türkiye'deki diğer bir veya birkaç sigorta şirketine devredebilirler.

Devir talebinin birer hafta fâsıla ile ve biri Resmî Gazetede olmak üzere en az iki gazete ile dört defa ilân olunması ve devredilecek hayat portföyü ise sigortalıların ayrıca devreden şirketçe yazılacak taahhütlü birer mektupla haberdar edilmeleri şarttır.

Alâkalılar son ilâm tarihinden itibaren iki ay içinde devir keyfiyetine, Ticaret Vekâleti nezdinde itiraz edebilirler, Ticaret Vekâleti son ilâm tarihinden itibaren iki aylık müddet geçtikten ve sigortalıların itirazlarını tetkik ederek devir keyfiyetinin sigortalıların menfaatlerini muhıl olmadığına kanaat getirdikten sonra devre muvafakat eder. Devredilecek portföylere ait mütehavvil teminat akçelerinin karşılıkları da birlikte devredilir veya devralan şirketler tarafından tesis olunur.

Risturn ve iskonto memnuiyeti

MADDE 26. — Sigorta şirketleriyle bilûmum sigorta istihsal organları, tanzim edilecek poliçe, tecditname, temditname, zeyilname ve sair muameleler dolayısıyla sigortalılara veya sigorta emrini verenlere, doğrudan doğruya veya dolayısıyla her ne şekilde olursa olsun risturn ve iskonto yapamıyacakları gibi bu mahiyette telâkki edilecek terk, tenzil, ve ödemelerde de bulunamaz, bu gibi menfaatler sağlıyamaz ve vekâletçe tesbit olunacak mehillerden fazla ödeme mehli veremezler.

Sigorta istihsalciliğini meslek ittihaz etmiyen ve bu mevzu ile bilfiil uğraşmıyan hakiki ve

Hü.

komüsyon ödemek birinci fıkra hükmüne aykırı hareket sayılır.

Azami komisyon hadleri ve ödeme mehilleri

MADDE 27. — Sigorta şirketlerinin istihsal organlarına, bu organların durumlarına göre verebilecekleri komisyonların âzami nispetleriyle prim tahsil ve ödeme mehilleri, İktisat ve Ticaret Vekâletince tesbit olunur. Bu nispetler veya mehiller fevkinde muamele ifası memnudur. Vekâletçe bu suretle tesbit olunan nispetlerde komisyonlardan gayri, şirketlerin istihsal organlarına rapel, sürkomüsyon, sürrapel, tahsisat, maktu aidat, maaş, ikramiye, vergi, kira ve idare masrafları karşılığı, alacaklarından bonifikasyon ve sair her ne nam ve şekilde olursa olsun ödemelerde ve tavizde bulunmaları, menfaat temin etmeleri, Vekâletçe tesbit edilen nispetler fevkinde komisyon ödeme sayılır.

Hayat sigortaları istihsalı için yapılacak seyahatler dolayısıyla, istihsal organlarına ödenebilecek masraf karşılıkları ile şirketlere yeni tesis olunacak acenteliklere ilk sene için ödenebilecek tesis masrafları miktarları İktisat ve Ticaret Vekâletince tesbit olunur ve bunlar, kabul olunan hadler dâhilinde (1) nei fıkraya göre tesbit edilen nispetler fevkinde komisyon ödeme sayılmaz.

Bu maddeye aykırı muameleler ve mukavele hükümleri bâtıldır.

Umumi şartlarla tarife talimatı

MADDE 28. — Sigorta umumi şartları ve tarifeleriyle bunlara ait talimat İktisat ve Ticaret Vekâletince tanzim veya tasdik olunur. İktisat ve Ticaret Vekâletince tanzim veya tasdik olunan tarifelerle talimatına aykırı muamele yapılması ve vekâletçe tanzim veya tasdik olunmuş veya istimali kabul edilmiş bulunan umumi şartlar yerine başka umumi şartlar kullanılması memnudur.

İktisat ve Ticaret Vekâleti tarifelerin tanzimi ve tatbikatı sırasında doğacak icap ve ihtiyaçlara göre ikmali, tenzili veya tezyidi mahiyette tadili hususunda herh angi bir organı vazifelendirebilir.

Ti. E.

Azami komisyon hadleri ve ödeme mehilleri

MADDE 27. — Sigorta şirketlerinin istihsal organlarına, bu organların durumlarına göre verebilecekleri komisyonların âzami nispetleriyle prim tahsil ve ödeme mehilleri, Ticaret Vekâletince tesbit olunur.

Bu nispetler veya mehiller fevkinde muamele ifası memnudur. Vekâletçe, bu suretle tesbit olunan nispetlerde komisyonlardan gayri şirketlerin istihsal organlarına, rapel, sürkomüsyon, sürrapel, tahsisat, maktu aidat, maaş, ikramiye, vergi, kira ve idare masrafları karşılığı, alacaklarından bonifikasyon ve sair her ne nam ve şekilde olursa olsun ödemelerde ve tavizde bulunmaları, menfaat temin etmeleri, vekâletçe tesbit edilen nispetler fevkinde komisyon ödeme sayılır.

Hayat sigortaları istihsalı için yapılacak seyahatler dolayısıyla, istihsal organlarına ödenebilecek masraf karşılıkları ile şirketlere yeni tesis olunacak acentalıklara ilk sene için ödenebilecek tesis masrafları miktarları Ticaret Vekâletince tesbit olunur ve bunlar, kabul olunan hadler dâhilinde 1 nei fıkraya göre tesbit edilen nispetler fevkinde komisyon ödeme sayılmaz.

Bu maddeye aykırı muameleler ve mukavele hükümleri bâtıldır.

Ad. E.

hükmi şahıslara (Bankalar hariç) sigorta istihsal organı vasfını vererek komüsyon ödemek birinci fıkra hükmüne aykırı hareket sayılır.

Âzami komüsyon hadleri ve ödeme mehilleri

MADDE 27. — Sigorta şirketlerinin istihsal organlarına, bu organların durumlarına göre verebilecekleri komüsyonların âzami nispetleriyle prim tahsil ve ödeme mehilleri, Ticaret Vekâletince tesbit olunur.

Bu nispetler veya mehiller fevkinde muamele ifası memnudur. Vekâletçe bu suretle tesbit olunan nispetlerde komüsyonlardan gayri şirketlerin istihsal organlarına, rapel, sürkomüsyon, sürrapel, tahsisat, maktu aidat, maaş, ikramiye, vergi, kira ve idare masrafları karşılığı, alacaklarından bonifikasyon ve sair her ne nam ve şekilde olursa olsun ödemelerde ve tavizde bulunmaları, menfaat temin etmeleri, Vekâletçe tesbit edilen nispetler fevkinde komisyon ödeme sayılır.

Hayat sigortaları istihsali için yapılacak seyahatler dolayısıyla, istihsal organlarına ödenebilecek masraf karşılıklarıyla yeni tesis oluncak acentalıklara ilk sene için ödenebilecek tesis masrafları miktarları Ticaret Vekâletince tesbit olunur ve bunlar, kabul olunan hadler dâhilinde birinci fıkraya göre tesbit edilen nispetler fevkinde komisyon ödeme sayılmaz.

Bu maddeye aykırı muameleler ve mukavele hükümleri bâtıldır.

Hü.

Ti. E.

Hayat sigorta kombinezon ve tarifeleri alâkalı şirketlerce tanzim ve vekâletin tasdikiyle tekemmül eder.

İktisat ve Ticaret Vekâleti indelhace dilediği sigorta branşlarında sigorta şirketlerini, tarifelerini, tanzim ve tatbika serbest bırakabilir ve bu serbestiyi kaldırabilir.

İstihsal organları nezdindeki şirket matlubatı

MADDE 28. — İstihsal organlarının yaptıkları sigorta tahsilâtı, emanet para hükmünde olup mukavelelerinde yazılı ödeme mehilleri ve bir mehil tâyin edilmemiş olduğu hallerde 27 nci maddeye göre Ticaret Vekâletince tesbit edilecek ödeme mehilleri içerisinde alâkalı sigorta şirketine ödenir.

Umumi ve hususi şartlarla, tarife tâlimatı

MADDE 29. — Sigorta umumi ve hususi şartları ve tarifeleriyle bunlara ait talimat 35 nci maddede zikredilen tarife komitelerinin mütalâası alınmak suretiyle Ticaret Vekâletince tanzim ve tasdik olunur. Sigorta şirketleri gerek bu şartların ve gerekse tarife ve talimatların dışında muamele yapamazlar.

Hayat sigorta kombinezon ve tarifeleri alâkalı şirketlerce tanzim ve vekâletin tasdikiyle tekemmül eder.

Ticaret Vekâleti ihtiyaç halinde dilediği sigorta branşlarında sigorta şirketlerini tarifelerini tanzim ve tatbikte serbest bırakabilir ve bu serbestiyi kaldırabilir.

Türkiye'de yaptırılması mecburi sigortalar

MADDE 29. — Türkiye'de ikamet eden veya çalışan hakiki ve hükmi her şahıs, bilûmum sigortalarını ancak, Türkiye'de faaliyette bulunan ruhsatlı sigorta şirketlerine ve Türkiye'de yaptırabilir.

İktisat ve Ticaret Vekâletince tesbit ve tâyin edilecek esaslara göre, ithalât ve ihracat mevzuu nakliyat sigortalariyle hayat sigortaları ve dış memleketlere seyahat edenlerin orada yaptırabilecekleri bedeni kaza ve otomobil sigortaları memleket dışında da akdedilebilir.

Türkiye'de faaliyette bulunan ruhsatlı sigor-

Türkiye'de yaptırılması mecburi sigortalar

MADDE 30. — Türkiye'de ikamet eden veya çalışan hakiki ve hükmi her şahıs, bilûmum sigortalarını ancak Türkiye'de faaliyette bulunan ruhsatlı sigorta şirketlerine ve Türkiye'de yaptırabilir. Ticaret Vekâletince tesbit ve tâyin edilecek esaslara göre, ithalât ve ihracat mevzuu nakliyat sigortalariyle hayat sigortaları ve dış memleketlere seyahat edenlerin orada yaptırabilecekleri bedeni kaza ve otomobil sigortaları memleket dışında da akdedilebilir.

Türkiye'de faaliyette bulunan ruhsatlı sigorta şirketlerine Türkiye'de yaptırılacak her nevi

Ad. E.

İstihsal organları nezdindeki şirket matlubatı

MADDE 28. — İstihsal organlarının yaptıkları sigorta tahsilâtı, emanet para hükmünde olup mukavelelerinde yazılı ödeme mehilleri ve bir mehil tâyin edilmemiş olduğu hallerde 27 nci maddeye göre Ticaret Vekâletince tesbit edilecek ödeme mehilleri içerisinde alâkalı sigorta şirketine ödenir.

Umumi şartlarla târife talimatı

MADDE 29. — Sigorta umumi şartları ve tarifeleriyle bunlara ait talimat Ticaret Vekâletince tanzim veya tasdik olunur. Sigorta şirketleri gerek bu şartların ve gerekse tarife ve talimatların dışında muamele yapamazlar.

Hayat sigorta kombinezon ve tarifeleri alâkalı şirketçe tanzim ve Vekâletin tasdiki ile tekemmül eder.

Ticaret Vekâleti ihtiyaç halinde dilediği sigorta branşlarında sigorta şirketlerini, tarifelerini tanzim ve tatbikte serbest bırakabilir ve bu serbestiyi kaldırabilir.

Türkiye'de yaptırılması mecburi sigortalar

MADDE 30. — Türkiye'de ikamet eden veya çalışan hakiki ve hükmi her şahıs, bilûmum sigortalarını ancak Türkiye'de faaliyette bulunan ruhsatlı sigorta şirketlerine ve Türkiye'de yaptırabilir.

Ticaret Vekâletince tesbit ve tâyin edilecek esaslara göre ithalât ve ihracat mevzuu nakliyat sigortalariyle hayat sigortaları ve dış memleketlere seyahat edenlerin orada yaptıracakları bedeni kaza ve otomobil sigortaları memleket dışında da akdedilebilir.

Türkiye'de faaliyette bulunan ruhsatlı si-

Hü.

ta şirketlerine yaptırılacak her nevi hayat sigortalarının Türk lirası üzerinden yapılması mecburidir.

Yabancı şirketler merkezine ait değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 30. — Türkiye'de çalışan yabancı sigorta şirketleri, merkezlerinin muamelelerini tatil etmeleri ve iflâs eylemeleri veyahut başka bir şirketle birleşmeleri halinde, bunu derhal İktisat ve Ticaret Vekâletine yazı ile bildirmeye mecburdurlar.

Vekâlet bu değişiklikleri tetkik ile icabında haklarında 24 ncü madde hükümlerini tatbik eder.

Murakabe teşkilâtı ve aidatı

MADDE 31. — İktisat ve Ticaret Vekâleti sigorta şirketlerini, teftiş heyeti ve teşkil edeceği murakabe kurulu ile teftiş ve murakabe eder.

Murakabe kurulunu teşkil edecek zevatın tâyin ve intihap şartları ile vazife, salâhiyet ve mesuliyetleri, İktisat ve Ticaret Vekâletince hazırlanacak nizamnamede gösterilir.

Murakabe kurulunun masraflarına karşılık olarak sigorta şirketlerinden senelik prim hasılatının binde üçünü geçmemek üzere, âzami ve asgari hadleri İktisat ve Ticaret Vekâletince, murakabe kurulunun masraflarına göre tesbit edilecek miktarda bir aidat alınır.

Murakabe aidatı iki taksitte Maliye Vekâleti emrine yatırılır ve bütçeye irad kaydolunur. Masraflar da bütçeden yapılır.

Faaliyet raporu

MADDE 32. — Murakabe kurulu tarafından, murakabeye tâbi bulunan bilûmum sigorta şirketlerinin faaliyet neticeleri hakkında her sene bir rapor hazırlanır. Vekâlet bu raporu kısmen veya tamamen nesredebilir.

Ti. E.

hayat sigortalarının Türk lirası üzerinden yapılması mecburidir.

Murakabe teşkilâtı ve aidatı

MADDE 31. — Ticaret Vekâleti sigorta şirketlerini ve istihsal organlarının bilûmum muamelâtını, teftiş heyeti ve teşkil edeceği murakabe kurulu ile teftiş ve murakabe eder.

Murakabe kurulunu teşkil edecek zevatın tâyin ve intihap şartları ile vazife, salâhiyet ve mesuliyetleri Ticaret Vekâletince hazırlanacak nizamnamede gösterilir.

Murakabe kurulunun masraflarına karşılık olarak sigorta şirketlerinden senelik prim tahakkukatından, iptaller tenzil edildikten sonra kalan sâfi primler tutarının binde üçünü geçmemek üzere aidat alınır.

Murakabe aidatı iki taksitte Ticaret Vekâleti emrine tâyin edeceği bir Bankada tesis edilecek fon hesabına yatırılır. Bu fondan tediye edilecek ücretler için 3656 ve 3659 sayılı Kanun hükümleri tatbik olunmaz. Her 5 senede bir fonda teraküm edecek bakiye Maliye Vekâleti emrine yatırılarak bütçeye irad kaydolunur. Bu fon her hangi bir sebep ve vesile ile başka bir tarz ve maksat için kullanılamaz.

Faaliyet raporu

MADDE 32. — Hükümetin 32 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ad. E.

gorta şirketlerine Türkiye'de yaptırılacak her nev'i hayat sigortalarının Türk lirası üzerinden yaptırılması mecburidir.

Murakabe teşkilâtı ve aidatı

MADDE 31. — Ticaret Vekâleti sigorta şirketlerinin ve istihsal organlarının bilûmum muamelâtını, murakabe kurulu ve icabında Teftiş Heyeti marifetiyle teftiş ve mürakabe eder.

Murakabe kurulunu teşkil edecek zevatın tâyin ve intihap şartlarıyla, vazife, salâhiyet ve mesuliyetleri Ticaret Vekâletince hazırlanacak nizam-namede gösterilir.

Mürakabe Kurulunun masraflarına karşılık olarak sigorta şirketlerinden senelik prim tahakkukatından, iptaller tenzil edildikten sonra kalan sâfi primler tutarının binde üçünü geçmemek üzere aidat alınır.

Murakabe aidatı Ticaret Vekâleti emrine tâyin edeceği bir bankada tesis edilecek fon hesabına yaptırılır. Bu fondan tediye edilecek ücretler için 3656 ve 3659 sayılı Kanun hükümleri tatbik olunmaz. Her beş senede bir fonda teraküm edecek bakiye Maliye Vekâleti emrine yatırılarak bütçeye irat kaydolunur. Bu fon her hangi bir sebep ve vesile ile başka bir tarz ve maksat için kullanılamaz.

Faaliyet raporu

MADDE 32. — Murakabe Kurulu tarafından, murakabeye tâbi bulunan bilûmum sigorta şirketlerinin faaliyet neticeleri hakkında her sene bir rapor hazırlanır. Vekâlet bu raporu kısmen veya tamamen neşredebilir.

Hü.

Malûmat verilmesi ve ibraz mükellefiyeti

MADDE 33. — Sigorta şirketleri iş bu kanunun sureti tatbik ve murakabesiyle alâkalı olarak İktisat ve Ticaret Vekâletince istenilecek her türlü malûmatı vermeye ve salâhiyetli murakabe elemanlarına talebedecekleri bütün hesap, kayıt, defter ve vesikaları ibraza mecburdurlar.

Sigorta tetkik kurulu

MADDE 34. — İktisat ve Ticaret Vekâleti İç Ticaret Umum Müdürlüğünün riyaseti altında vekâlet mümessilleriyle sigortacılık sahasında tanınmış ilim ve iş adamlarından teşekkül etmek üzere bir «Sigorta teknik kurulu» teşkil eder.

Sigorta Tetkik Kurulunun vazifesi aşağıdaki hususları incelemek ve mütalâalarını vekâlete bildirmektir :

- a) Bilûmum sigorta kısımlarına ait tarifeler, umumi şartlar ve talimatnameler;
- b) İktisat ve Ticaret Vekâletince havale edilecek, sigortacılığa mütaallik bilûmum meseleler;
- c) Türk sigortacılığının kalkınma ve inkişafı hakkında mütalâa ve teklifler;
- d) Üyeler tarafından yapılacak teklifler;
- e) Yapılacak müracaatlar.

Tarife komiteleri

MADDE 35. — İktisat ve Ticaret Vekâleti, 28 nci maddenin ikinci fıkrası hükümleri dairesinde, sigorta tarifeleri ve bu tarifelerle alâkalı hususi şartları tanzim etmek üzere «Tarife komiteleri» kurar.

Tetkik kurulu ve tarife komiteleri talimatnamesi

MADDE 36. — Sigorta Tetkik Kurulu ile Tarife komitelerinin vazife ve salâhiyetlerini ve çalışma şekillerini, İktisat ve Ticaret Vekâleti bir talimatname ile tâyin eder.

Ti. E.

Malûmat verilmesi ve ibraz mükellefiyeti

MADDE 33. — Sigorta şirketleri ve istihsal organları işbu kanunun sureti tatbik ve murakabesiyle alâkalı olarak Ticaret Vekâletince istenilecek hayat sigortalılarının ve müteffillerinin isimlerinden başka her türlü malûmatı vermeye ve salâhiyetli murakabe elemanlarına talebedecekleri bütün hesap, kayıt, defter ve vesikaları ibraza mecburdurlar.

Sigorta Tetkik Kurulu

MADDE 34. — Ticaret Vekâletince İç Ticaret Umum Müdürlüğünün riyaseti altında Vekâlet mümessilleriyle sigortacılık sahasında tanınmış ilim ve iş adamlarından teşekkül etmek üzere üye sayısı 15 ten az olmamak üzere bir «sigorta Tetkik Kurulu» teşkil edilir.

Sigorta Tetkik Kurulunun vazifesi aşağıdaki hususları incelemek ve mütalâalarını Vekâlete bildirmektir.

- a) Bilûmum sigorta branşlarına ait tarifeler, umumi şartlar ve talimatnameler,
- b) Ticaret Vekâletince havale edilecek sigortacılığa mütaallik bilûmum meseleler,
- c) Türk sigortacılığının kalkınma ve inkişafı hakkında mütalâa ve teklifler,
- d) Üyeler tarafından yapılacak teklifler.
- e) Yapılacak müracaatlar.

Tarife Komiteleri

MADDE 35. — Ticaret Vekâleti sigorta umumi ve hususi şartları ve tarifeleriyle bunlara ait talimatı tanzim veya tatbikat sırasında görülecek lüzum ve ihtiyaca göre tadilinde istişari mütalâasını almak üzere Ticaret Vekâletinin bir temsileisi ile sigorta mevzuunda ihtisası bulunan 4 âzadan müteşekkil lüzumu kadar tarife komitesi kurar.

Tetkik Kurulu ve tarife komiteleri talimatnamesi

MADDE 36. — Sigorta Tetkik Kurulu ile tarife komitelerinin vazife ve salâhiyetlerini ve çalışma şekillerini, Ticaret Vekâleti bir talimatname ile tâyin eder.

Ad. II.*Malûmat verilmesi ve ibraz mükellefiyeti*

MADDE 33. — Sigorta şirketleri ve istihsal organları işbu kanunun sureti tatbik ve mürakabeyle alâkalı olarak Ticaret Vekâletince istenilecek - hayat sigortalarının ve müteneffillerinin isimlerinden başka - her türlü malûmatı vermeye ve salâhiyetli murakabe elemanlarına talep edecekleri bütün hesap, kayıt, defter ve vesikaları ibrazla mecburdurlar.

Sigorta Tetkik Kurulu

MADDE 34. — Ticaret Vekâletince, İç Ticaret Umum Müdürlüğünün riyaseti altında vekâlet mümessilleriyle, sigortacılık sahasında tanınmış ilim ve iş adamlarından teşekkül etmek üzere bir sigorta tetkik kurulu teşkil edilir.

Tarife komiteleri

MADDE 35. — Ticaret Vekâleti, sigorta umumi ve hususi şartları ve tarifeleriyle bunlara ait talimatı tanzim veya tatbikat sırasında görülecek lüzum ve ihtiyaca göre tadilinde istisari mütalâası alınmak üzere Ticaret Vekâletinin bir temsilcisinin dâhil bulunduğu, sigorta mevzuunda ihtisası olan âzalardan müteşekkil beşer kişilik lüzumu kadar tarife komitesi kurabilir.

Tetkik Kurulu ve Tarife Komitesi Talimatnamesi

MADDE 36. — Sigorta Tetkik Kurulu ile Tarife Komitelerinin vazife ve salâhiyetlerini ve çalışma şekillerini, Ticaret Vekâleti bir talimatname ile tâyin eder.

Hü.

Sigorta şirketleri meslek cemiyetleri

MADDE 37. — Sigorta şirketleri, aralarında meslekî cemiyetler kurabilirler. Bu cemiyetlerin faaliyete geçebilmeleri için statülerinin İktisat ve Ticaret Vekâletince tasdıkı lâzımdır. Meslek cemiyetlerinin, statüleri hükümlerine riayetlerini murakabe etmek üzere vekâlet daimî bir murakıp bulundurur. Bu murakıbın ücreti vekâletçe tesbit ve alâkalı cemiyetçe tediye olunur. Murakıbın salâhiyet ve vazifeleri vekâletçe bir talimatname ile tesbit edilir.

Prodüktörler

MADDE 38. — Sigorta prodüktörlüğünün tarifi, prodüktörlerin vasıfları, çalışma şekil ve şartları ve tâbi olacakları murakabe esasları, İktisat ve Ticaret Vekâletince hazırlanacak talimatname ile tesbit olunur.

Ti. E.

Sigorta Şirketleri Birliği

MADDE 37. — Sigorta şirketleri arasında nizamnamesi Ticaret Vekâletince tasdik edilecek bir Birlik kurulur.

Sigorta ve Reassürans Şirketlerinin bu Birliğe kaydedilmesi mecburidir. Birliğin nizamnamesi hükümlerine riayetini murakabe etmek üzere vekâlet daimî bir murakıp bulundurur. Bu murakıbın ücreti vekâletçe tesbit ve Birlikçe tediye olunur. Murakıbın salâhiyet ve vazifeleri Birlik nizamnamesi ile tesbit edilir.

Sigorta Prodüktörleri

MADDE 38. — Her hangi bir sigorta şirketinde doğrudan doğruya - memur ve müstahdem olmayarak - mutavassıt sıfatıyla muhtelif sigorta branşları hakkında sigorta olmak isteyenlere malûmat vererek sigorta mukavelesinin şartlarını müzakere ve tehlikenin mahiyet ve hususiyetlerine göre sigorta teklifnamesini ihzar salâhiyetini alan ve teşebbüslerin neticesi olarak sigorta şirketlerine komisyonlarını almak suretiyle iş temin eden hakiki ve hükmi şahıslara sigorta prodüktörü denir.

Prodüktörlerin vasıfları, çalışma şekil ve şartları ve tâbi olacakları murakabe esasları Ticaret Vekâletince hazırlanacak talimatname ile tesbit olunur.

Ad. E.

Sigorta Şirketleri Birliği

MADDE 37. — Bu kanunun meriyete vaz'ı tarihinden itibaren üç ay içinde sigortacılık mesleğinin inkişafı, sigorta şirketleri arasında tesanüt temini ve haksız rekabeti bertaraf edecek tedbirleri ittihaz ve tatbik etmek masadiyle hükmi şahsiyeti haiz bir sigorta ve reassürans şirketleri birliği kurulur.

Birliğin ana nizamnamesi Ticaret Vekâletinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ile meriyete vaz'edilir.

Türkiye'de faaliyette bulunan bütün sigorta ve reassürans şirketleri bu Birliğe âza olmakla mükelleftirler.

Sigorta ve reassürans şirketleri bu mükellefiyetleri kuruluşları tarihinden itibaren üç ay içinde yerine getirirler.

Sigorta ve reassürans şirketleri birlik nizamnamesi hükümlerine riayet ve birliğin salâhiyetli organlarının alacalı kararları tatbik mecburdurlar.

Sigorta ve reassürans şirketleri birliğinin masrafları her takvim yılı başında âza şirketler arasında ana nizamname mucibince tesbit olunacak rey adedine göre mütenasiben taksim edilir. Sigorta ve reassürans şirketleri kendilerine isabet eden masraf hisselerini her sene Şubat ayı sonuna kadar Birlikçe tâyin olunacak bir banka nezdinde açılacak hususi bir hesaba yatırmaya mecburdurlar.

Sigorta Prodüktörleri

MADDE 38. — Her hangi bir sigorta şirketine doğrudan doğruya memur ve müstahçem bulunmayan (mutavassıt sıfatıyla) muhtelif sigorta branşları hakkında sigorta olmak isteyenlere malûmat vererek sigorta mukavelesinin şartlarını müzakere ve tehlikenin mahiyet ve hususiyetlerine göre sigorta teklifnamesini ihzar salâhiyetini haiz ve teşebbüslerinin neticesi olarak komisyon almak suretiyle iş temin eden hakiki ve hükmi şahıslara sigorta prodüktörü denir.

Prodüktörlerin vasıfları, çalışma şekil ve şartları ve tâbi olacakları murakabe esasları Ticaret Vekâletince hazırlanacak Talimatname ile tesbit olunur.

Hü.

Sigorta eksperleri

MADDE 39. — Sigorta eksperliğinin tarifi, sigorta eksperlerinin vasıfları, çalışma şekil ve şartları ve tâbi olacakları murakabe esasları, İktisat ve Ticaret Vekâletince hazırlanacak talimatname ile tesbit olunur.

Tıp bilânço ve kâr ve zarar hesapları ve neşir ve ilân mükellefiyeti

MADDE 40. — Sigorta şirketlerinin bilânço, kâr ve zarar hesaplarıyla birlikte vekâlete göndermeleri icabeden müfredat cetvellerini ve bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının neşir ve ilân edilecek tiplerini İktisat ve Ticaret Vekâleti, Maliye Vekâletinin de mütalâasını alarak tesbit eder. Sigorta şirketleri her takvim yılı sonunda bilânço, kâr ve zarar hesaplarını tesbit olunan formüle uygun olarak tanzim etmeye ve umumi heyetlerinin bunları tasdikı tarihinden itibaren bir ay içinde ikişer nüshasını İktisat ve Ticaret Vekâleti ile Maliye Vekâletine göndermeye ve bilânço, kâr ve zarar hesaplarının aynı müddet zarfında en az iki gazete ile neşir ve ilân etmeye mecburdurlar.

Ecnebi sigorta şirketleri Türkiye'deki muamelelerine ait bilânço, kâr ve zarar hesaplarına ilâveten merkezlerine ait bilânço, kâr ve zarar hesaplarını da İktisat ve Ticaret Vekâletine tevdi

Ti. E.

Sigorta prodüktörlerinin meslek teşekkülleri-ne ve meslek teşekküllerinin de Ticaret Vekâletinin göstereceği lüzum üzerine bir federasyona bağlanmaları mecburidir. Bu teşekküllere ve federasyona ait nizamname Ticaret Vekâletince tasdik olunur.

Bilûmum sigorta prodüktörleri Ticaret Vekâletince tâyin edilecek defterleri tutmaya ve 3 000 liradan az olmamak üzere vekâlet tarafından tâyin edilecek teminat akçelerini çalıştıkları sigorta şirketlerine tevdi etmeye mecburdurlar. Teminat akçesi tevdi etmemiş sigorta prodüktörü istihdam edilmesi memnudur.

Sigorta eksperleri

MADDE 39. — Sigorta mevzuunda vâkı ziya ve hasarları sebep ve mahiyetleri itibariyle tesbit ve bunların miktarını tâyine dair her türlü hususat ve muamelâtı ifa etmeyi kendisine mütat meslek ittihaz eden kimseye sigorta eksperisi denir.

Sigorta eksperlerinin vasıfları, çalışma şekil ve şartları ve tâbi olacakları murakabe esasları, Ticaret Vekâletince hazırlanacak talimatname ile tesbit ve meslek cemiyetine ait nizamname Ticaret Vekâletince tasdik olunur.

Tıp bilânço kâr ve zarar hesapları ve neşir ilân mükellefiyeti

MADDE 40. — Sigorta şirketlerinin bilânço, kâr ve zarar hesapları ile birlikte vekâlete göndermeleri icabeden müfredat cetvellerini ve bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının neşir ve ilân edilecek tiplerini Ticaret Vekâleti, Maliye Vekâletinin de mütalâasını alarak tesbit eder. Sigorta şirketleri her takvim yılı sonunda bilânço, kâr ve zarar hesaplarını tesbit olunan formüle uygun olarak tanzim etmeye ve umumi heyetlerinin bunları tasdikı tarihinden itibaren bir ay içinde ikişer nüshasını Ticaret Vekâletiyle Maliye Vekâletine göndermeye ve bilânço, kâr ve zarar hesaplarını aynı müddet zarfında en az iki gazete ile neşir ve ilân etmeye mecburdurlar.

Ecnebi sigorta şirketleri Türkiye'deki muamelelerine ait bilânço, kâr ve zarar hesaplarına ilâveten merkezlerine ait bilânço ve kâr ve zarar hesaplarını da Ticaret Vekâletine tevdi ve

Ad. E.

Sigorta prodüktörlerinin meslek teşekkülleri-ne ve meslek teşekküllerinin de Ticaret Vekâleti-nin göstereceği lüzum üzerine bir federasyona bağlanmaları mecburidir, bu teşekküllere ve fe-derasyona ait nizamname Ticaret Vekâletince tas-dik olunur.

Bilûmum sigorta prodüktörleri Ticaret Vekâ-letince tâyin edilecek defterleri tutmaya ve 3 000 liradan az olmamak üzere Vekâlet tarafından tâ-yin edilecek teminat akçelerini çalıştıkları sigor-ta şirketlerine tevdi etmeye mecburdurlar.

Teminat akçesi tevdi etmemiş sigorta prodük-törü istihdam edilmesi memnudur.

Sigorta eksperleri

MADDE 39. — Sigorta mevzuunda vâkı zıya ve hasarları, sebep ve mahiyetleri itibariyle tes-bit ve bunların miktarını tâyin ile diğer husu-sat ve muamelâtı mûtat meslek halinde ifa eden-lere sigorta eksperleri, denir.

Sigorta eksperlerinin vasıfları, çalışma şe-kil ve şartları ve tâbi olacakları murakabe esas-ları, Ticaret Vekâletince hazırlanacak talimat-name ile tesbit ve meslek cemiyetlerine ait ni-zamname Ticaret Vekâletince tasdik olunur.

Tip bilânço, kâr ve zarar hesapları ve neşir ve ilân mükellefiyeti

MADDE 40. — Sigorta şirketlerinin bilânço, kâr ve zarar hesaplarıyla birlikte vekâlete gön-dermeleri icabeden müfredat cetvellerini ve bi-lânço ve kâr zarar hesaplarının neşir ve ilân edilecek tiplerini Ticaret Vekâleti, Maliye Ve-kâletinin de mütalâasını alarak tesbit eder. Si-gorta şirketleri her takvim yılı sonunda bilân-ço, kâr ve zarar hesaplarını tesbit olunan for-müle uygun olarak tanzim etmeye ve riyazi ihtiyat hesaplarını bir aktüere tasdik ettirme-ye ve umumi heyetlerinin bunları tasdik tari-hinden itibaren bir ay içinde ikişer nüshasını Ticaret Vekâleti ile Maliye Vekâletlerine gön-dermeye ve bilânço, kâr ve zarar hesaplarını aynı müddet zarfında en az iki gazete ile neşir ve ilân etmeye mecburdurlar.

Yabancı sigorta şirketleri Türkiye'deki muamelelerine ait bilânço, kâr ve zarar hesap-larına ilâveten merkezlerine ait bilânço ve kâr

Hü.

ve yukardaki esaslar dairesinde neşir ve ilâna mecburdurlar.

Neşir ve ilânlar sigorta şirketlerinin Türkiye dâhilindeki merkezlerinin bulunduğu mahal gazeteleriyle yapılır.

Memurların Türklere olmaları

MADDE 41. — Sigorta şirketlerinin memur ve müstahdemleri ve istihsal organları ve hasar ve sair işlerinde çalıştıracakları eksperler Türklere olacak, ancak İktisat ve Ticaret Vekâletinden izin almak suretiyle yabancı tebaasından memur ve mütehasıs istihdam edilebilecektir. Yabancı sigorta şirketlerinin umumi vekilleri, yabancı tebaasından olabilir.

Cezai müeyyideler

MADDE 42. — 3 nci maddedeki mecburiyete aykırı olarak ruhsatname almaksızın sigorta muameleleri yapanlara, 6 aya kadar hapis veya 1 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezası verilir.

Ruhsat alıp da usulü dairesinde tescil ve ilân ettirmeksizin sigorta muameleleri yapanlara, 250 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 43. — 7 nci maddenin son fıkrası ile 30 ncu maddedeki mecburiyetlere riayet etmeyenlerden, 100 liradan 500 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 44. — 10 ncu maddedeki değişikliklerin bildirilmesi mecburiyetini yerine getirmiyenlere, 250 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 45. — 12 nci maddeye aykırı olarak sabit ve mütehavvil teminat akçesi tesis etmiyenlere veya mezkûr teminatları kasden noksan hesap veya tesis edenlere, bir aydan bir seneye kadar hapis veya 2 000 liradan 20 000 liraya kadar

Ti. E.

Türkiye muamelâtına aidolanlarını yukardaki esaslar dairesinde neşir ve ilâna mecburdur.

Neşir ve ilânlar sigorta şirketlerinin Türkiye dâhilindeki merkezlerinin bulunduğu mahal gazeteleriyle yapılır.

Memurların milliyeti

MADDE 41. — Sigorta şirketlerinin memur ve müstahdemleri ve istihsal organları ve hasar ve sair işlerinde çalıştırılacakları eksperler Türk vatandaşı olacak, ancak Ticaret Vekâletinden izin almak suretiyle yabancı tebaasından memur ve mütehasıs istihdam edilebilecektir.

Yabancı sigorta şirketlerinin umumi vekilleri, yabancı devlet tâbiyetinde olabilir.

Cezai müeyyideler

MADDE 42. — 3 nci maddedeki mecburiyete aykırı olarak ruhsatname almaksızın sigorta muameleleri yapanlara, altı aya kadar hapis ve 5 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezası verilir.

Ruhsat alıp da usulü dairesinde tescil ve ilân ettirmeksizin sigorta muameleleri yapanlara, 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 43. — 7 nci madde ile 11 nci maddedeki mecburiyetlere riayet etmeyenlerden 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası alınır.

MADDE 44. — 10 ncu maddedeki değişikliklerin bildirilmesi mecburiyetini yerine getirmiyenlere, 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 45. — Hükümetin 45 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ad. E.

ve zarar hesaplarını da Ticaret Vekâline tevdi ve Türkiye muamelâtına aidolanlarını yukardaki esaslar dairesinde neşir ve ilâna mecburdurlar.

Neşir ve ilânlar sigorta şirketlerinin Türkiye dâhilindeki merkezlerinin bulunduğu mahal gazeteleri ile yapılır.

Tâbiyet şartı

MADDE 41. — Sigorta şirketlerinin memur ve müstahdemleri ve istihsal organları ve hasar ve sair işlerinde çalıştıracakları eksperler Türk vatandaşı olacak, ancak Ticaret Vekâletinden izin almak suretiyle yabancı tebaasından memur ve mütehassis istihdam edilebilecektir.

Yabancı sigorta şirketlerinin umumi vekilleri, yabancı devlet tâbiyetinde olabilir.

Sigorta şirketlerinin faaliyet sahası

MADDE 42. — Sigorta şirketleri bizzat işgal mevzulariyle alâkası olmıyan taahhüt ve muamelelere girişmezler.

Cezai müeyyideler

MADDE 43. — 3 ncü maddedeki mecburiyete aykırı olarak ruhsatname almaksızın sigorta muameleleri yapanlar üç aydan bir seneye kadar hapis ve 5 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Ruhsat alıp da usulü dairesinde tescil ve ilân ettirmeksizin sigorta muameleleri yapanlara, 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 44. — 7 nci maddenin son fıkrasıyla 11 ncü maddedeki mecburiyetlere riayet etmeyenler 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

MADDE 45. — 10 ncü maddedeki değişikliklerin bildirilmesi mecburiyetini yerine getirmiyenlere, 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 46. — 12 ncü maddeye aykırı olarak sabit ve mütehavvil teminat akçesi tesis etmeyenlere veya mezkûr teminatları kasden noksan hesap veya tesis edenlere altı aydan üç seneye kadar hapis veya 10 000 liradan aşağı ol-

HÜ.

ağır para cezası veya bunların her ikisi birden hükmolunur.

MADDE 46. — 13, 16 ve 17 nci maddelerdeki mecburiyetlere riayet etmiyenlere, 2 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezası verilir. Aynı fiilin tekerrürü halinde hükmolunacak para cezası 10 000 liradan aşağı olamaz ve 6 aydan 3 seneye kadar da yeni sigorta muamelesi yapmaktan men olunurlar.

MADDE 47. — 19 ncu maddede hükümlerine aykırı hareket edenlere, 250 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 48. — 26 ve 27 nci maddelerdeki hükümlere aykırı hareket edenlere, 1 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin tekerrürü halinde, alınacak para cezası evvelkinin iki mislinden aşağı olamaz.

Mükerrer sigorta şirketleri ise, 6 aydan 3 seneye kadar yeni iş yapmaktan, istihsal organı ise, aynı müddetle icrayı faaliyetten men olunurlar.

MADDE 49. — 28 nci maddedeki memnuiyetlere kasden muhalif hareket edenler, 1 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasına çarptırılır. Tekerrürü halinde verilecek ceza evvelkinin iki mislinden aşağı olamaz.

MADDE 50. — 29 ncu madde hükmüne aykırı hareket edenlere, 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 51. — Bir sigorta şirketinin itibarını kırabilecek mahiyette hakikate uygun olmayan şayia çıkarıcı ve bilerek yanlış haberler yayan kimseler, üç aydan üç seneye kadar hapis ve 1 000 liradan az olmamak üzere para cezasına mahkûm edilirler.

Bu hareket Matbuat Kanununda yazılı neşir vasıtalarıyla yapılırsa, bir seneden beş seneye

Tİ. E.

MADDE 46. — 13, 16 ve 17 nci maddelerdeki mecburiyetlere riayet etmiyenlere, 2 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezası verilir. Aynı fiilin tekerrürü halinde hükmolunacak para cezası 10 000 liradan aşağı olamaz.

MADDE 47. — 19 ncu madde hükümlerine aykırı hareket edenlere, 500 liradan 2 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 48. — 26, 27 ve 28 nci maddelerdeki hükümlere aykırı hareket edenlere, 5 000 liradan aşağı olmamak üzere 20 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin tekerrürü halinde, alınacak para cezası evvelkinin iki mislinden aşağı olamaz.

MADDE 49. — 29 ncu maddedeki memnuiyetlere kasden muhalif hareket edenler 1 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasına çarptırılır. Tekerrürü halinde verilecek ceza evvelkinin iki mislinden aşağı olamaz.

MADDE 50. — 30 ncu madde hükmüne aykırı hareket edenlere, 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Ancak hükmolunacak para cezası tahsil olunan primin 10 mislinden az olamaz.

MADDE 51. — Bir sigorta şirketinin itibarını kırabilecek veya şöhretine zarar verebilecek bir hususu isnadeden veya bu yolda asılsız haberler yayanlar 6334 sayılı Kanunun hükümleri dairesinde 6 aydan 3 seneye kadar hapis, 1 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Bu fiilin Basın Kanununda yazılı neşir va-

Ad. E.

mamak üzere ağır para cezası veya bunların her ikisi birden hükmolunur.

MADDE 47. — 13,16 ve 17 nci maddelerdeki mecburiyetlere riayet etmeyenler 2 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Aynı fiilin tekerrürü halinde hükmolunacak para cezası 10 000 liradan aşağı olamaz.

MADDE 48. — 19 ncu madde hükümlerine aykırı hareket edenlere, 1 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin tekerrürü halinde, alınacak para cezası evvelkinin iki mislinden aşağı olamaz.

MADDE 49. — 26 ve 27 nci maddelere aykırı hareket edenlere 5 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur.

Bu fiilin tekerrürü halinde hükmolunacak ağır para cezası evvelce verilen ağır para cezasının iki mislinden aşağı olamaz.

Sigorta şirketleri namına muamele yaparak tahsil ettikleri paralar üzerinde emniyeti suistimal eden istihsal organları hakkında Türk Ceza Kanununun 510 ncu maddesi tatbik olunur.

MADDE 50. — 29 ncu maddedeki memnuiyetlere muhalif hareket edenlere, 1 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Tekerrürü halinde verilecek ceza evvelkinin iki mislinden aşağı olamaz.

MADDE 51. — 30 ncu madde hükmüne aykırı hareket edenlere 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Ancak hükmolunacak para cezası tahsil olunan primin on mislinden az olamaz.

MADDE 52. — Sigorta şirketlerinin itibarını kırabilecek veya şöhretine zarar verebilecek bir hususu isnadeden veya bu yolda asılsız haberler yayanlar bir aydan üç aya kadar hapis, 500 liradan 2 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Bu fiilin Basın Kanununda yazılı neşir vasıtalarından biri ile veya radyo ile işlenmesi ha-

Hü.

kadar hapis ve 1 000 liradan 10 000 liraya kadar para cezası hükmolunur.

MADDE 52. — Bu kanunun tatbikini murakabe vazifesiyle mükellef olanlardan vazifeleri dolayısıyla ifşasında zarar melhuz olan bir sır-ra vâkıf olup da meşru bir sebebe müstenidolmaksızın o sırrı ifşa edenler, üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Bu gibiler Devlet hizmetinde bir daha istihdam edilmezler.

MADDE 53. — 33 ncü maddedeki mecburiyetlere riayet etmiyenlere, 300 liradan 3 000 liraya kadar ağır para cezası verilir.

Murakabe organlarının yapacakları tetkikatı kasten yanlış yola sevk edenlere, yukardaki cezadan başka, ayrıca bir aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

MADDE 54. — 38 ve 39 ncü maddelere istinaden vekâletçe hazırlanacak nizamname hükümlerine aykırı hareket edenlere, 200 liradan 2 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 55. — 40 ncü maddedeki mecburiyetleri yerine getirmiyenlerle, 41 ncü maddeye aykırı hareket edenlere, 250 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 56. — Yeni sigorta muamelesi yapmaktan iki defa menolunan şirketin, üçüncü defa aynı fiili işlemse halinde, ruhsatnamesi bir daha iade edilmemek üzere mahkemece geri alınır ve şirket bu kanun hükümlerine göre tasfiye olunur.

MADDE 57. — Bu kanunda ve bu kanuna müsteniden çıkarılacak nizamname ve talimatnamelerdeki sair memnuniyet ve mecburiyetlere

Ti. E.

sıtalarından biri ile veya radyo ile işlenmesi halinde bir seneden üç seneye kadar hapis ve 2 500 liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.

MADDE 52. — Bu kanunun tatbikini murakabe vazifesiyle mükellef olanlardan vazifeleri dolayısıyla ifşasında zarar melhuz olan bir sır-ra vâkıf olup da meşru bir sebebe müstenidolmaksızın o sırrı salâhiyetli mercilerden gayrisına ifşa edenler, üç aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar. Bu gibiler Devlet hizmetinde bir daha istihdam edilmezler. Bunlardan murakabe vazifesinden ayrılanların bu memnuiyeti beş sene için devam eder. Ve hilâfına hareketleri bu madde hükmüne göre cezalandırılır.

MADDE 53. — 33 ve 62 ncü maddelerdeki mecburiyetlere riayet etmiyenlere, 300 liradan 3 000 liraya kadar ağır para cezası verilir. Murakabe organlarının yapacakları tetkikatı kasden yanlış yola sevk edenlere, yukardaki cezadan başka, ayrıca bir aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

MADDE 54. — 37, 38 ve 39 ncü maddelere istinaden vekâletçe hazırlanacak nizamname hükümlerine aykırı hareket edenlere, 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 55. — 40 ncü maddedeki mecburiyetleri yerine getirmiyenlerle, 41 ncü maddeye aykırı hareket edenlere 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 56. — 46, 48 ve 49 ncü maddelerde derpiş edilen riayetsizliklerin tekrürü halinde ya sigorta şirketi yeni sigorta muamelesi yapmaktan men edilir veya ruhsatnamesi istirdad olunur. Ruhsatnamenin istirdadı halinde bu kanun hükümlerine göre şirketin tasfiyesine gidilir.

Mükerrir istihsal organı ise icrai faaliyetten menolunur.

MADDE 57. — Bu kanunda ve bu kanuna müsteniden çıkarılacak nizamname ve talimatnamelerdeki sair memnuniyet ve mecburiyetlere ria-

Ad. E.

linde iki aydan altı aya kadar hapis ve 2 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 53. — Bu kanunun tatbikini murakabe vazifesi ile mükellef olanlar ile bu teşkilâtta çalışan diğer memurlardan, vazifeleri dolayısıyla ifşasında zarar melhus olan bir sırra vâkıf olup da meşru bir sebebe müstenidolmaksızın o sırı salâhiyetli mercilerden gayrısına ifşa edenler hakkında Türk Ceza Kanununun 198 nci maddesi tatbik edilir ve muvakkaten memuriyetten mahrumiyetlerine de karar verilir.

MADDE 54. — 33 ncü maddede yazılı mecburiyetle 42 nci maddedeki memnuiyete riayet etmeyenler 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Murakabe ve teftişle vazifelilere mümanaat edenlere veya yapacakları tetkikatı kasden yanlış yola sevk edenlere, yukardaki cezadan başka, ayrıca bir aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

MADDE 55. — 2, 37, 38 ve 39 ncü maddelerde geçen nizamname hükümlerine aykırı hareket edenlere 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 56. — 40 nci maddedeki mecburiyetleri yerine getirmiyenlerle, 41 nci maddeye aykırı hareket edenlere 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 57. — 46, 47 ve 49 ncü maddelerde yazılı fiillerin üçüncü defa işlenmesi halinde Ticaret Vekâletinin talebi ile sigorta şirketinin ruhsatnamesi mahkeme kararı ile istirdadolunur. Ruhsatnamenin istirdadı halinde bu kanun hükümlerine göre şirketin tasfiyesine gidilir.

Mükerrer istihsal organı ise icrayı faaliyetten menolunur.

MADDE 58. — Bu kanunda yazılı cürümlerin mesulleri şahsan tâyin edilmemiş bulunan halde, cezai mesuliyet, bu kanunun hükmünü ye-

Hü.

riayet etmiyenlere, 100 liradaan 500 liraya kadar hafif para cezası verilir.

MADDE 58. — Bu kanunda yazılı suçlardan dolayı, İktisat ve Ticaret Vekâletince evvel emirde yapılacak tahkikat üzerine, keyfiyet bir müzekkere ile Cumhuriyet Müddeiumumiliğine bildirilerek gerekli takibatın yapılması istenir. Ademitakip kararı verildiği takdirde, Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununun 165 nci maddesine göre, vekâletin itirazda bulunmak hakkı mevcuttur.

Cumhuriyet Müddeiumumiliklerine doğrudan doğruya yapılan ihbarlar da, gerekli tahkikat için, İktisat ve Ticaret Vekâletine intikal ettirilir.

Bu kanuna göre açılacak dâvalara asliye ceza mahkemesinde bakılır.

MADDE 59. — Bu kanunda yazılı cürümlerin mesulleri şahsan tâyin edilmemiş bulunan hallerde, cezai mesuliyet, kanun, hükmünü yerine getirmekle mükellef olan idare meclisi reis ve âzalardan ve imzalarıyla şirketi ilzame selâhiyetli müdür ve memurlardan, ceazeyı müstelzim fiili işlemiş ve buna iştirak etmiş veya bu hususta emir vermiş olanlara racidir.

Müteferrik hükümler

MADDE 60. — Münhasıran reasürans muamelâtı ile iştigal eden şirketler yalnız aşağıdaki hususlarda bu kanun hükümlerine tâbidirler

1. Türkiye'de faaliyette bulunabilmeleri için anonim şirket halinde kurulmuş olmaları ve en az 1 000 000 lira ödenmiş sermayesi bulunması.

2. Türkiye'de muameleye başlamak için ruhsatname almaları ve bu ruhsatnameyi usulü dairesinde tescil ve ilân ettirmeleri.

3. 40 nci madde hükümleri dairesinde tanzım edecekleri blânço kâr ve zarar hesaplarını neşir ve ilân etmeleri.

şarttır.

Ti. E.

yet etmiyenlere, 500 liradan 2 000 liraya kadar ağır para cezası verilir.

MADDE 58. — Bu kanunda yazılı suçlardan dolayı, Ticaret Vekâletince evveleminde yapılacak tahkikat üzerine, keyfiyet bir müzekkere ile Cumhuriyet Müddeiumumiliğine bildirilerek gerekli takibatın yapılması istenir. Ademitakip kararı verildiği takdirde, Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununun 165 nci maddesi hükmüne göre, vekâletin itirazda bulunmak hakkı mevcuttur.

Cumhuriyet müddeiumumiliklerine doğrudan doğruya yapılan ihbarlar da, gerekli tahkikat ve tetkikat için Ticaret Vekâletine intikal ettirilir.

Bu kanuna göre açılacak dâvalara Asliye Ceza mahkemelerinde bakılır.

MADDE 59. — Bu kanunda yazılı cürümlerin mesulleri şahsan tâyin edilmemiş bulunan hallerde, cezai mesuliyet, bu kanunun hükmünü yerine getirmekle mükellef olan idare meclisi reis ve âzalardan ve imzalarıyla şirketi ilzama selâhiyetli müdür ve memurlardan, ceazeyı müstelzim fiili işlemiş ve buna iştirak etmiş veya bu hususta emir vermiş olanlara racidir.

Müteferrik hükümler

MADDE 60. — Münhasıran reasürans muamelâtı ile iştigal eden şirketlerin Türkiye'de faaliyette bulunabilmeleri için anonim şirket halinde kurulmuş olmaları ve en az 1 000 000 lira ödenmiş sermayesi bulunması ve bu kanunun 3, 4, 5, 37 ve 40 nci maddeleri hükümlerine tâbi olmaları şarttır. Reasürans şirketleri 12 nci maddenin birinci fıkrasındaki sabit teminat akçesini de tesis etmekle mükelleftir. Ticaret Vekâleti tesis edilecek bu teminat akçesini bir misline kadar artırabilir.

Ad. E.

rine getirmekle mükellef olan idare meclisi reis ve âzalardan ve imzalarıyla şirketi ilzama salâhiyetli müdür ve memurlardan, cezai müstelzim fiili işlemiş veya buna iştirak etmiş veya bu hususta emir vermiş olanlara râcidir.

MADDE 59. — Bu kanunda yazılı suçlardan dolayı takibat Ticaret Vekâletince yapılarak keyfiyet bir müzekkere ile Cumhuriyet müddeiumumiliğine bildirilir. Bu müzekkere ile Ticaret Vekâleti müdahil sıfatını iktisabeder.

Cumhuriyet müddeiumumiliğince ademitakip kararı verildiği takdirde Ticaret Vekâletince itiraz edilebilir.

Kanuna aykırı fillere, ihbar veya sair suretle irtıla kesbeden Cumhuriyet müddeiumumiliği için takibi için keyfiyeti Ticaret Vekâletine intikal ettirir. Tehirinde mazarraı umulan hallerde Cumhuriyet müddeiumumisi gerekli tedbirleri almaya salâhiyetlidir.

Vekâletçe yapılan tahkikat sonunda evrak Cumhuriyet müddeiumumiliğine tevdi olunur.

Müteferrik hükümler

MADDE 60. — Münhasıran reassürans muamelâtı ile iştigal eden şirketlerin Türkiye'de faaliyette bulunabilmeleri için anonim şirket halinde kurulmuş olmaları ve en az 1 000 000 lira ödenmiş sermayesi bulunması ve bu kanunun 3, 4, 5, 37 ve 40 nci maddeleri hükümlerine tâbi olmaları şarttır.

Reassürans şirketleri 12 nci maddenin 1 nci fıkrasındaki sabit teminat akçesini de tesis etmekle mükelleftir. Ticaret Vekâleti tesis edilecek bu teminat akçesini bir misline kadar artırabilir.

HÜ.

Tİ. E.

MADDE 61. — Bu kanunun tatbik suretini gösterir nizamname, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir sene zarfında İktisat ve Ticaret Vekâletince hazırlanarak yürürlüğe konur .

MADDE 61. — Bu kanunun tatbik suretini gösterir nizamname, kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir sene zarfında Ticaret Vekâletince hazırlanarak yürürlüğe konur.

MADDE 62. — 25 Haziran 1927 tarihli ve 1149 sayılı Sigorta Şirketlerinin Teftiş ve Murakabesi hakkındaki Kanun ile 1149 sayılı Kanunun Bâzı Maddelerinin Tadiline ve Mezkûr Kanuna Bâzı Hükümler İlâvesine dair olan 28 Mayıs 1938 tarihli ve 3392 sayılı Kanun me-riyetten kaldırılmıştır.

Sigorta şirketlerinin faaliyet sahası

MADDE 62. — Sigorta şirketleri bizzat iş-
gal mevzuları ile ilgisi olmayan taahhüt ve mu-
amelelere girişemezler.

Mülga hükümler

MADDE 63. — Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 25 Haziran 1927 tarih ve 1149 sayılı Kanun ve bu kanunun bâzı mad-
delerinin tadiline ve mezkûr kanuna bâzı mad-
deler ilâvesine dair olan 28 Mayıs 1938 tarih ve 3392 sayılı Kanunun hükümleriyle 29.VI.1956 tarih ve 6752 sayılı Türk Ticaret Kanununun 42 nci maddesinin eenebi sigorta şirketleri hak-
kındaki Kanunu muvakkatin 7 - 15 nci madde-
lerini mahfuz tutan son fıkrası yürürlükten kal-
dırılmıştır.

İntikal hükümleri

MUVAKKAT MADDE 1. — Türkiye'de fa-
aliyette bulunmaya ruhsatlı sigorta şirketleri,
bu kanunun neşri tarihinden itibaren en geç bir
sene içinde sabit ve mütehavvil teminat akçe-
lerini 12 nci maddede yazılı miktarlara iblâğ ede-
ceklerdir.

İntikal hükümleri

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetin
muvakkat 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Sigorta şirket-
leri ile istihsal organları arasında mevcut mu-
kavelenamelerin 27 nci maddeye aykırı hüküm-
leri, işbu kanunun meriyete girdiği tarihten iti-
baren üç ay sonra hükümsüz kalır. Bu maddeye
aykırı muameleler ve mukavele hükümleri bătıl-
dır.

MUVAKKAT MADDE 2. — Hükümetin 2
nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ad. E.

MADDE 61. — Heyeti Vekilece kabul oluncak fevkalâde hallerde Ticaret Vekâleti umumi menfaat ve sigortalıların lehine lüzumlu göreceği sair tedbirleri de almaya yetkilidir.

MADDE 62. — 31 nci maddenin ikinci fıkrası hükümlerine muhalif olarak murakabe kurulu aidatının zamanında ödemiye sigorta şirketlerinden, tahakkuk eden aidat borçları yüzde on fazlasıyla Âmme alacaklılarının tahsili usulü hakkındaki Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

MADDE 63. — Bu kanunun tatbik suretini gösterir nizamname, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir sene zarfında hazırlanarak tatbik mevkiine konur.

Mülga hükümler

MADDE 64. — Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 25 Haziran 1927 tarih ve 1149 sayılı Kanun ve bu kanunun bazı maddelerinin tadiline ve mezkûr kanuna bazı maddeler ilâvesine dair olan 28 Mayıs 1938 tarih ve 3392 sayılı Kanun hükümleri ile, 29 Haziran 1956 tarih ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 42 nci maddesinin Eenebi sigorta şirketleri hakkındaki Kanunu muvakkatin 7 - 15 nci maddelerini mahfuz tutan son fıkrası meriyetten kaldırılmıştır.

Intikal Hükümleri

MUVAKKAT MADDE 1. — Türkiye'de faaliyette bulunmaya ruhsatlı sigorta şirketleri, bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir sene içinde 2 nci maddede yazılı sermayeleri ile 12 nci maddede yazılı sabit ve mütehavvil teminat akçelerini mezkûr maddelerde tesbit olunan miktarlara iblâğa mecburdurlar.

MUVAKKAT MADDE 2. — Sigorta şirketleriyle istihsal organları arasında mevcut mukavele namelerinin 27 nci maddeye aykırı hükümleri, iş bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren üç ay sonra hükümsüz kalır.

Hü.

MUVAKKAT MADDE 3. — 28 nci madde gereğince sigorta umumi şartları, tarife ve talimatnameleri, İktisat ve Ticaret Vekâletince tanzim edilinceye kadar halen tatbik edilmekte bulunanlar meriyette kalır.

Meriyet hükmü

MADDE 63. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 64. — Bu kanun hükümlerini icra-ya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

29 . XI . 1955

Başvekil A. Menderes	Devlet Vekili ve Başvekil Yardımcısı ve Millî Müdafaa V. V. F. Köprülü
Devlet Vekili ve Hariciye V. V. F. R. Zorlu	Devlet Vekili F. Ulaş
Devlet Vekili	Adliye Vekili O. Ş. Çiçekdağ
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili E. Menderes

Ti. E.

MUVAKKAT MADDE 3. — 29 neu madde gereğince sigorta umumi şartları, tarife ve talimatnameleri, Ticaret Vekâletince tanzim edilinceye kadar halen tatbik edilmekte bulunanlar meriyette kalır. Ve bunlar 29 neu madde mucibince tanzim ve tasdik edilmiş tarifeler hükmüne tâbidir.

MUVAKKAT MADDE 4. — Reassürans inhisar rejimi gereğince evvelce Millî Reassürans Şirketine devrolunan hayat sigortalarının riyazi ihtiyat akçeleri mezkûr şirket tarafından işbu kanunun hükümlerine uygun olarak aynı esaslar dairesinde tesis edilecek ve Ticaret Vekâleti emrine teminat olarak gösterilecektir.

Sigorta şirketleri bu işler için Millî Reassürans'a devredilen kısımdan mütebakisi için riyazi ihtiyat tesis ederler.

Yürürlük hükümleri

MADDE 64. — Hükümetin 64 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 65. — Hükümetin 65 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hariciye Vekili	Maliye Vekili H. Polatkan
Maarif Vekili C. Yardımcı	Nafia Vekili K. Zeytinoglu
İkt. ve Ticaret Vekili S. Yırcalı	Sih. ve İç. Mua. Vekili Dr. B. Uz
Güm. ve İn. Vekili E. Kalafat	Ziraat Vekili N. Ökmen
Münakalât Vekili M. Çavuşoğlu	Çalışma Vekili H. Erkmén
	İşletmeler Vekili S. Ağaoglu

Ad. E.

MUVAKKAT MADDE 3. — 29 neu madde gereğince sigorta umumi şartları, tarife ve talimatnemeleri Ticaret Vekâletince tanzim edilinceye kadar halen tatbik edilmekte bulunanlar meriyette kalır ve bunlar 29 neu madde mucibince tanzim ve tasdik edilmiş tarifeler hükmüne tâbidir.

MUVAKKAT MADDE 4. — Reassürans İnhisar rejimi gereğince evvelece Millî Reassürans Şirketine devrolunan hayat sigortalarının riyazi ihtiyat akçeleri mezkûr şirket tarafından işbu kanunun hükümlerine uygun olarak aynı esaslar dairesinde tesis edilecek ve Ticaret Vekâleti emrine teminat olarak gösterilecektir.

Sigorta şirketleri bu işler için Millî Reassürans'a devredilen kısımdan mütebakisi için ihtiyat tesis ederler.

Meriyet hükümleri

MADDE 65. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 66. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

